

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

16 Mayıs 2012 Çarşamba

(KAPALI OTURUM)

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

16 Mayıs 2012 Çarşamba

----0----

K O N U

Sayfa

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 2009 ve 2010 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri

1:23

Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin, BOTAŞ'ın 2009 ve 2010 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri

Başkent Doğal Gaz Dağıtım AŞ'nin 02/07/2009 ve 31/12/2009 dönemi ve 2010 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:16

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 2009 ve 2010 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri

1:16, 17:23, 24:

Mesut KÖSE (Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü)

1:3

Kamer GENÇ

(Tunceli)

3:4

Öneri 1

4

Cevap 1

4

R. Kayhan ÜNAL (TMO Genel Müdür Yardımcısı)

4

Aykut ERDOĞDU

(İstanbul)

4, 5, 6, 6:7

Sayıştay Temsilcisi

5

Kamer GENÇ

(Tunceli)

5

Mesut KÖSE (Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü)

5:6, 7:8, 8:9

Mehmet ŞEKER

(Gaziantep)

6

Ali Gültekin KILINÇ

(Aydın)

6

Mehmet AKYÜREK

(Şanlıurfa)

6

İsmail GÜNEŞ

(Uşak)

7

Faruk SEPTİOĞLU

(Elâzığ)

7

Necati ÖZENSOY

(Bursa)

8

Sayıştay Temsilcisi

9

Öneri 2

9

Sayıştay Temsilcisi		9
Cevap 2		9:10
R. Kayhan ÜNAL (TMO Genel Müdür Yardımcısı)		9:10
Kamer GENÇ	(Tunceli)	10
Sayıştay Temsilcisi		10
Mesut KÖSE (Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü)		10
Öneri 3		10
Sayıştay Temsilcisi		10
Cevap 3		10
R. Kayhan ÜNAL (TMO Genel Müdür Yardımcısı)		10
Kamer GENÇ	(Tunceli)	10:11
Aykut ERDOĞDU	(İstanbul)	11:12, 13:14, 14
Ali SARIBAŞ	(Çanakkale)	12, 14:15
Mesut KÖSE (Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü)		12:13
Mehmet ŞEKER	(Gaziantep)	14
Selami GÜLEN (TMO Teftiş Kurulu Başkanı)		14, 15
Sayıştay Temsilcisi		15
Bilal AVCI (Sayıştay Başkanlığı)		15:16
Ramazan Kerim ÖZKAN	(Burdur)	16
İKİNCİ OTURUM		17:23
Öneri 1 (2010 yılına ait)		17
Sayıştay Temsilcisi		17
Cevap 1		17
R. Kayhan ÜNAL (TMO Genel Müdür Yardımcısı)		17
Mehmet ŞEKER	(Gaziantep)	17
Mehmet Ali ERTUNÇ (Hazine Müsteşarlığı Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdür Yardımcısı)		17:18, 20:21
Sayıştay Temsilcisi		18, 21
Ali SARIBAŞ	(Çanakkale)	18
Necati ÖZENSOY	(Bursa)	18, 18:19
Mehmet AKYÜREK	(Şanlıurfa)	18
Aykut ERDOĞDU	(İstanbul)	19
Mesut KÖSE (Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü)		20
Bülent DEMİRBAĞ (Hazine Başkontrolörü)		21
Öneri 3 (2010 yılına ait)		22
Sayıştay Temsilcisi		22
Cevap		22
R. Kayhan ÜNAL (TMO Genel Müdür Yardımcısı)		22
Necati ÖZENSOY	(Bursa)	22
Aykut ERDOĞDU	(İstanbul)	22
Önerge		22:23
Aykut ERDOĞDU	(İstanbul)	23
Sonuç (2009 yılına ait)		23
Sayıştay Temsilcisi		23
Sonuç (2010 yılına ait)		23
Sayıştay Temsilcisi		23
ÜÇÜNCÜ OTURUM		24:
(KAPALI OTURUM)		

DÖRDÜNCÜ OTURUM

(KAPALI OTURUM)

Açılma Saati: 10.37
Kapanma Saati: 19.03

16 Mayıs 2012 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati. 10.37

BAŞKAN: Fahrettin POYRAZ (Bilecik)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YENİ (Samsun)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

(Oturum, Başkan Vekili Ahmet Yeni tarafından açıldı)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığının, kamu kurumlarımızın ve basınımızın değerli temsilcileri; hepiniz toplantımıza hoş geldiniz.

24' üncü Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı'nın 22' nci Birleşimini açıyorum.

Bugün gündemimizde sırasıyla, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü, Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ (BOTAŞ) ve Başkent Doğalgaz Dağıtım AŞ'nin 2009 ve 2010 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri yer almaktadır.

Değerli üyeler, çalışmalarımıza Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'nün 2009 ve 2010 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleriyle başlıyoruz.

Değerli üyeler, bildiğiniz gibi tarım sektörü, millî gelire ve istihdama katkısı, diğer sektörlerle iş gücü, sermaye transferi ve ham madde sağlaması, ihracatla ülkeye döviz kazandırması, nüfusun sağlıklı ve dengeli beslenmesi ve sağlıklı nesiller yetiştirilmesi açısından sadece tarımda çalışanları değil, bütün nüfusu ilgilendiren stratejik önemi haiz bir sektördür.

Bu öneminden dolayı bütün ülkeler tarımda dışa bağımlılığı azaltma ve kendi kendine yeterliliği sağlamayı hedef almışlardır. Bu nedenle de tarım sektörü bütün dünyada ve ülkemizde desteklenmekte ve devlet müdahalesinin en yoğun destek ve koruma düzeyinin de en yüksek olduğu sektör olarak varlığını sürdürmektedir.

Değerli üyeler, 1938 yılında kurulan Toprak Mahsulleri Ofisi de bu sistem içerisinde yer almış ve bugüne kadar Türk çiftçisinin ürettiği hububatın fiyatının aşırı derecede düşmesini, aşırı derecede yükselmesini önlemek ve bu suretle hem üreticileri hem de tüketicileri korumakla görevli bir kuruluş olarak hububat piyasasında uzun yıllar önemli bir işleve sahip olmuştur.

Hububat alım, satım ve stoklanmasında piyasada ağırlığı bulunan Ofisin yeniden yapılandırılması, teknolojisi yüksek, Avrupa Birliği ülkeleri benzeri bir müdahale kuruluşu hâline getirilmesi önem arz etmektedir.

Değerli üyeler, şimdi Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Sayın Mesut Köse'ye söz vereceğim ancak bundan önce, Komisyonumuza iştirak eden arkadaşlarımızı tanımak istiyoruz.

Buyurun.

(Toplantıya katılan bürokratlar, Sayıştay temsilcileri ve basın mensupları kendilerini tanıttı)

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyorum, toplantımızın hayırlara vesile olmasını dileyerek devam ediyoruz.

Arkadaşlar, tekrar hepiniz hoş geldiniz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Sayın Mesut Köye Bey sunum yapacaktır.

Sunumunuz tahminen kaç dakika sürüyor?

TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ GENEL MÜDÜRÜ MESUT KÖSE – On dakikada biter efendim.

BAŞKAN – Evet, on dakikada...

Buyurun.

TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ GENEL MÜDÜRÜ MESUT KÖSE – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, kamunun değerli temsilcileri; kuruluşumuzun 2009 ve 2010 yılı hesap ve işlemlerini değerlendirmek üzere toplanmamız vesilesiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kurulduğundan bugüne kadar başta hububat olmak üzere çeşitli ürün piyasalarını düzenleyen Toprak Mahsulleri Ofisi, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi, sermayesinin tamamı devlete ait bir kamu iktisadi teşebbüsü olup, gerektiğinde Bakanlar Kurulu kararı ile hububat dışındaki diğer tarım ürünleri ile ilgili verilecek görevleri de yürütmektedir.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; Toprak Mahsulleri Ofisi, üretici maliyeti, enflasyon oranları, geçmiş yıl fiyatları, dünya fiyatları, tarımsal sanayinin ham madde ihtiyacı, tüketici fiyatları, üretimin sürdürülebilirliği gibi birçok faktörü dikkate almak suretiyle, ürün piyasalarında istikrar sağlamaya çalışmaktadır.

Kuruluşundan bu yana belli geleneksel müdahale yöntemleriyle piyasayı düzenleyen Toprak Mahsulleri Ofisi, son yıllarda uyguladığı politikalarla piyasalara hasat dönemlerinde doğrudan müdahale edilmesi yerine,

piyasaları takip eden ve gerektiğinde müdahale eden bir uygulamayı benimsemiş, gerekmedikçe liberal piyasanın işleyişine müdahale edilmemesi şeklinde bir çalışma tarzı benimsemiştir.

Bunun yanı sıra, proteine dayalı yeni alım ve depolama sisteminin ülkemize yerleştirilerek kaliteli üretimin teşvik edilmesi, esnek ithalat ve ihracat politikaları, DİR uygulamaları, genişletilmiş ve geliştirilmiş ürün satış yöntemleri, üreticinin yanı sıra tüccardan da alım yapılması, emanet alımın genişletilmesi ve üretici ile tüccara avans ve kredi desteği sağlanması, lisanslı depoculuğun uygulamaya konulması ve geliştirilmeye çalışılması, AB kriterlerine uygun hububat ve çeltik yönetmeliklerinin uygulaması, kiralama garantili depolar ve Toprak Mahsulleri Ofisi mülkiyetinde kapalı depoların yapılarak ülkemiz kapalı depo kapasitesinin artırılması, etkin stok yönetimi, gümrük düzenlemeleri, kamuoyu bilgilendirmeleri, etkin iç ve dış piyasa gelişmelerinin takip edilerek zamanında ve doğru adımların atılması, kurumsal kimlik projesi uygulanarak işleyişin daha modern ve sistematik hâle getirilmesi, ürün kartı ile alım sisteminin teşvik edilmesi gibi çalışmalar yürütmekteyiz.

Toprak Mahsulleri Ofisi, 2011 yılında uygulamaya koyduğu yeni alım sistemi ile alım sisteminde önemli bir ilerleme sağlamıştır. Daha önceki dönemlerde hububat alımlarında sadece fiziksel analize göre fiyatlandırma ve depolama yapılmakta iken, 2011 yılından itibaren fiziksel analizin yanında kimyasal analiz de alımlarda esas alınmış, fiyatlandırma ve depolama da bu sisteme göre yapılmıştır.

Bu çalışmalar sonucunda yeni alım sistemi, 2011 döneminde TMO'nun tüm iş yerlerinde başarı ile uygulanmış olup bu sayede alım hızı artmış, üreticilerin ürünlerini satması için bekleme süresi azalmış, analizler protein cihazı tarafından yapılarak bilgisayar sistemine otomatik aktarılmış, fiyatlandırma bilgisayar ortamında yapılmış, analizlerde ve fiyatlandırmada insan faktörü en aza indirilmiş, ürünler kalitesine göre fiyatlandırılarak alınmış ve kalitesine göre depolanmış, proteini yüzde 12'nin üzerinde olan buğdaylara yüzde 1 ila 3 arasında ilave fiyat verilmiş, dolayısıyla kaliteli üretim yapan üretici daha fazla kazanç elde etmiş, tüm borsalarda, lisanslı depoculuk şirketinde, sektörde ve TMO alım standartlarında yeknesaklık sağlanmıştır.

Ayrıca, sektöre, ihtiyacı olan kaliteli buğdayı daha kolay temin edebilme imkânı sağlanabilmiş, kaliteli buğday üretimi teşvik edilerek, ülkemizin kaliteye dayalı buğday ithalat ihtiyacının azalması için ve ülkemizin önceki yıllara göre daha kaliteli üretim yapması için altyapı hazırlanmıştır.

TMO tarihinde çok önemli bir ilerleme sağlanarak "Kaliteli üret, daha fazla kazanç elde et." sloganı ile kaliteli üretimi teşvik ederek kurumsal sorumluluk yerine getirilmeye çalışılmıştır.

2012-2013 alım dönemi hazırlık çalışmalarımız devam etmektedir. Toprak Mahsulleri Ofisi, iş yerlerindeki bekleme sürelerinin azaltılması ve daha planlı alım yapılmasını sağlamak amacıyla bu yıl ilk defa kısmi randevulu alım sistemine geçecektir. Bu sistemde üreticiler, ister İnternet'ten veya TMO şube müdürlükleri ile ajans amirliklerinden alınan randevu ile isterlerse de geçmiş yıllarda olduğu gibi sıraya girerek randevusuz olarak ürünlerini satabileceklerdir ancak emanet alımların tamamı randevulu olarak yapılacaktır.

Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri; geçtiğimiz üretim dönemlerinde, hububat, mısır ve çeltik hasatının başlamasıyla birlikte piyasa fiyatlarının üretici lehine oluşması nedeniyle müdahale alım fiyatları açıklanmadan önce piyasanın depolama ihtiyacının karşılanması, talep eden üreticilere yüzde 30 avans ödenmesi ve tüm kesimlere makbuz senedi karşılığı kredi kullanma imkânı sağlanması amacıyla taahhütname karşılığı alımlara ve emanet alımlara başlanmış, akabinde piyasa fiyatlarının üretici aleyhine gelişmeye başlaması nedeniyle müdahale alım fiyatları hububatta 14 Temmuz 2011, çeltikte 4 Kasım 2011 ve mısırdaki 17 Kasım 2011 tarihinde açıklanmıştır.

TMO Genel Müdürlüğünce, 2011-2012 kampanya döneminde 822.500 ton buğday, 167 bin ton arpa, 2 bin ton çavdar, 47 bin ton mısır, 12 bin ton çeltik olmak üzere toplam 1 milyon 50 bin ton ürünün peşin alımı yapılmıştır. Üreticilere yapılan ödeme tutarı 550 milyon TL'dir.

Haşhaşa devlet tekelini yürütmekle görevli olan kuruluşumuzca 2011 yılında 87.500 üreticiye 657 bin dekar ekim izni verilerek, ölçüm sonucunda tespit edilen 549 bin dekar alandan üretilen 41 bin ton haşhaş kapsülü satın alınmış olup haşhaş üreticilerine peşin olarak 109 milyon TL ödeme yapılmıştır.

Afyon Alkaloidleri Fabrikası tam kapasiteyle çalıştırılmış olup, 2011 yılında 101 bin kilogram morfin üretilmiştir. 2011 yılında 89 bin kilogram morfin ve türevleri ihracatı gerçekleştirilerek 43 milyon ABD Doları gelir elde edilmiştir.

2011 yılında buğday, arpa ve mısırdaki 1 milyon 084 bin ton ürün emanet alım işlemine tutularak rekor seviyede emanet alım gerçekleştirilmiştir. Bu seviyede emanet alım yapılmasında, proteine dayalı alım sistemine geçilmesinin büyük katkısı olmuştur.

Emanete bırakılan ürünlerin yüzde 18'i -197 bin ton- üreticilere, yüzde 82'si -887 bin ton- tüccar ve sanayicilere aittir. Emanet alımlar, buğday ve arpada 16 Eylül, mısır ve çeltikte 31 Aralıkta sona ermiştir.

2006/10865 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile TMO'ya verilen fındık alım görevi, 2009/15202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile sonlandırılmıştır. Fındık alım görevi kapsamında 2006, 2007 ve 2008 yıllarında oluşan 694 bin ton stokun 247 bin tonu kabuklu satış, 29 bin tonu fındık mamulleri imalatı, 320 bin tonu ise yağ imalatı

olmak üzere toplam 596 bin tonluk kısmı –yüzde 85- değerlendirilmiştir. Stoklarımızda hâlihazırda 99 bin ton kabuklu fındık mevcuttur. FİSKOBİRLİK’e tahsisli stoklar haricindeki satışa açık stok miktarı ise 87 bin tondur. Kabuklu fındık satışlarına devam edilmektedir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; Türkiye genelinde lisanslı depoculuk sisteminin yaygınlaştırılmasına öncülük etmek amacıyla 26/2/2010 tarihinde TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi kurulmuş ve faaliyete geçmiştir. Kurulan lisanslı depoculuk şirketi bir pilot şirket olup bu alanda faaliyet gösterme eğiliminde olacak özel sektör kuruluşlarına öncülük etme amacı taşımaktadır.

TMO tarafından hububatın lisanslı depoculuk sistemi kriterlerine uygun olarak sağlıklı bir şekilde depolanması ve depolanan ürünün kalitesinin korunması amacıyla; yatırım programı çerçevesinde, 300 bin tonluk gruplar hâlinde 1,5 milyon tona kadar kapalı hububat depoları inşa ettirilecektir. İlk grupla ilgili çalışmalar sonlanmak üzeredir.

Bu depoların inşa edilmesiyle TMO, hem lisanslı depoculuk özelliklerine uygun depolar yaptırarak ülkemiz tarımının sürdürülebilirliği açısından önem taşıyan çalışmalara öncülük etmekte hem de ürünlerin çağdaş koşullarda depolanmasını sağlayarak modern depolama hizmetini yaygınlaştırmaya çalışmakta, ülkemizin kapalı depo kapasitesinin artırılmasını da sağlamaya çalışmaktadır.

Değerli Başkanım, sayın milletvekillerim; yine toplumsal sorumluluk kapsamında, kurumumuzca eklemek israfının engellenmesi amacıyla bir bilinçlendirme kampanyası başlatmak üzere çalışmalar yapıyoruz. Bunun ilk adımı olarak geniş çaplı bir kamuoyu araştırması yaptık. Araştırma sonuçlarına göre ülkemizde üretilen 100 ekmekten 6 tanesinin günlük olarak israf edildiği saptamasını yaptık. Bununla ilgili olarak kamuoyu önümüzdeki günlerde geniş şekilde bilgilendirilmeye, bilinçlendirilmeye çalışılacaktır.

Ben sözlerime burada son veriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi önerilere geçiyoruz.

Önerilere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, bir dakika usulle ilgili söz istiyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Söz istiyorum usulle ilgili.

BAŞKAN – Öneri 1’i okutuyorum, buyurun:

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, söz istiyorum. Bana bak, söz istiyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Söz istiyor, usulle alakalı söz istiyor.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, usulümüzü daha önceden, Aykut Bey, usulümüzü belirlemiştik.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Hayır, usul böyle değil.

BAŞKAN – Nasıl?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Şimdi anlatacağım usul nedir, bir dakika söz ver konuşayım. Ya şimdi burada zorbalık mı yapıyorsun sen. Ben usulle ilgili söz istiyorum. Böyle bir şey olur mu ya.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, usulümüzü baştan oylayarak belirlemiştik. Farklı bir usul ihdas etmek mi istiyorsunuz?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, bir dakika, yaptığımız yanlış, anlatayım.

BAŞKAN – Buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Şimdi, bakın değerli arkadaşlar, KİT Komisyonu bir Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonudur. Bu komisyonun çalışmaları KİT Kanunu’na ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzük’üne tabidir. Şimdi, İç Tüzük’e göre bir kanun tasarısı ve teklifi komisyona geldiği zaman önce... Öteki komisyonlara gittiğiniz zaman bir kanun teklifi ve tasarısı geldiği zaman Hükûmet temsilcisi bir açıklama yapar, ondan sonra, o açıklama yaptıktan sonra geneli üzerine müzakere yapılır. Geneli üzerine müzakere yapıldıktan sonra maddelere geçilmesi oya sunulur ve ondan sonra maddeler oylanır. Şimdi, bakın, KİT Komisyonu da bir Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonudur. Şimdi burada ne yapıyoruz? Hükûmet temsilcisi veyahut da idare temsilcisi genel bir konuşma yapıyor. Şimdi, bizim milletvekili olarak bu kurumun faaliyetleriyle ilgili evvela tümü üzerinde düşüncelerimizi söylememiz lazım ki ondan sonra önerilere geçmemiz lazım. Yoksa, işte, ne oluyor? Hükûmet temsilcisi burada getiriyor birtakım düşüncelerini söylüyor. Biz kurumu tanımadan dolayısıyla sağlıklı bir denetimde olmaz. Onun için burada geçen birtakım ibareler var. Mesela “yerinde emanet usulü alma,” “dairede işletme için izin belgesi” yani birtakım ibareler geçiyor. Bu kurumun faaliyetleri hakkında bizim kurum temsilcisine komisyon üyeleri olarak bir soru sormamız lazım, gerekli bilgiler almamız lazım, ondan sonra öneriler üzerinde konuşulabilir. Bakın, daha önce alt komisyon... Şimdi, sizin son zamanlarda yaptığınız bir usul var. Alt komisyonlarda da alt önerilere geçmiyorsunuz hemen orada kapatıyorsunuz. E, geliyorsunuz burada da herhangi bir inceleme yapmadan bu işi kapatıyorsunuz. Şimdi, bakın bugün kaç tane KİT’in denetimini yapıyoruz arkadaşlar. Yani ben vicdanen rahatsızım, siz olmayabilirsiniz. Ya bu kadar raporları bir günde okuyup getirip de

bizim bu faaliyetleri sağlıklı incelememiz mümkün değil. İsterseniz bir karar alalım, hiçbir KİT'in faaliyetlerini incelemeden hepsini ibra edip geçelim. Bu bir tarzdır ama ben denetliyorum, denetleyerek bunları...

BAŞKAN – Öyle bir tarz yok Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, işte, sizin uygulamanız o. Bugün kaç tane KİT'i inceliyoruz, ne kadar raporu var, bunlarla ilgili kaç tane arkadaşımız... Ben şahsen birçoğunu hiç okumadım yani çok gayret sarf etmeme rağmen okumadım. Dolayısıyla usul şimdi Sayın Başkan eğer bunu kabul ederseniz edin. Şimdi, idarenin temsilcisi açıklama yaptıktan sonra evvela komisyon üyeleri bu kurumla ilgili düşüncelerini söylesinler ondan sonra önerilere geçsinler. İç Tüzük bunu gerektiriyor ama siz yine eski usule devam ederseniz buyurun devam edin, ben bunu söylemek istedim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 1984 yılından beri KİT Komisyonunda oluşan bir temayül var, teamüller var. Biz de on yıldır birkaç arkadaşımızla birlikte bu çalışmaları sürdürüyoruz ve genel görüşmeleri öneriler bittikten sonra konuşuyoruz ve uzun uzun da konuşuyoruz. Bilgiye, belgeye dayalı neyin varsa genel görüşme bölümünde bunu soruyoruz zaten. Şimdi, şöyle bir...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Önce soralım, önce konuşalım. Bunları bilelim ondan sonra konuşalım.

BAŞKAN – Tamam bunları soracaksınız. Değerli arkadaşlar, bunların tamamı sorulacak. Yani bizim bugüne kadarki çalışma sistemimizde önce önerileri bir tartışıyoruz. Sonra öneriyle ilgili soru sormak isteyen arkadaşlarımız varsa onları soruyor. En son geneli üzerinde uzun uzun tartışıyoruz.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Komisyonlarda kanun müzakere edildikten sonra...

BAŞKAN – Usul hakkında başka söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Öneri 1, okutuyorum, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ:

Öneri 1- : Yerinde emanet alım sisteminin teşebbüse sağladığı olanaklar da göz önünde bulundurularak; sistemin işlerliğini azaltmadan risklerini giderebilecek düzenlemelerin yapılması, bilahare sistemi uygulayan ilgili şube ve ajans personeline gerekli eğitim verilerek işlemlerin talimatlara uygun yürütülmesinin sağlanması, Bafra ve İpsala Ajans Amirliklerinde oluşan 8,5 milyon TL TMO alacağı ile ilgili açılan davaların titizlikle takip edilmesi,

BAŞKAN – Cevabı kim okuyacak arkadaşlar?

TMO GENEL MÜDÜR YARDIMCISI R. KAYHAN ÜNAL -

Cevap 1: Yerinde emanet alım sistemi tüm ürünlerde uygulanmakla birlikte özellikle çeltikte; üretimin belirli bölgelerde yapılması, hububat üreticilerine göre üreticilerin geniş alanlarda üretim yapması, bir kısım sanayicilerin aynı zamanda üretici olması, hububat üreticilerine göre daha bilinçli olmaları ve arz açığı olması nedeniyle hasat sonrasında fiyat artışı ihtimalinin daha yüksek olması gibi nedenlerle bu sistem uygulama alanı bulmuştur.

Uygulamaya konulan yerinde emanet alım sistemi ile;

- Piyasadan çeltik satın almak isteyen sanayiciler ile ürününü bekletmek isteyen üreticilerin finansman ihtiyaçlarının karşılanması,
- Makbuz senedine dayalı ticaret hacminin artırılması,
- Tarife kontenjanı, referans fiyat gibi yöntemlerle çeltik üretiminde gelinen noktanın korunması,
- Yerli ürünün ithal ürünlerle rekabet edebilmesi,
- TMO'ya yönelecek muhtemel alımların azaltılarak kamu finansman yükünün hafifletilmesi,
- Çeltik üretiminin kayıt altına alınması sağlanmıştır.

Yerinde emanet alım sistemi 2005 yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Piyasa koşulları ile finansman, depo ve personel ihtiyacı gibi hususlar göz önünde bulundurularak faaliyet alanımızdaki ürünlerin piyasada işlem görmesini sağlamak amacıyla zaman zaman ilave düzenlemeler yapılmak suretiyle sisteme işlerlik kazandırılmaya çalışılmaktadır.

Kuruluşumuzun uygulamaları ve bu uygulamalarla ilgili mevzuat hakkında personelin bilgilendirilmesi amacıyla hizmet içi eğitim programları düzenlenmektedir.

Bafra ve İpsala Ajans Amirliklerinde oluşan söz konusu TMO alacağı ile ilgili açılan hukuk ve ceza davaları titizlikle takip edilerek, alacağımızın tahsili için gerekli işlemlerin yapılmasına devam edilmektedir.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 2009/1 öneriyle ilgili söz almak isteyen arkadaşımız var mı?

Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; bu 8,5 milyon lira alacağın neden kaynaklandığını Sayıştay bize bir açıklayabilir mi?

BAŞKAN – Evet, başka söz almak isteyen arkadaşımız?

Sayıştayımız buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Umumi mağazacılık kapsamında Toprak Mahsulleri Ofisi emanet alım ve yerinde emanet alım diye iki usulle üreticilerin arzın yoğun olduğu dönemlerde ürününü almaktadır. Bu emanet alım ve yerinde emanet alım arasında bir fark var. Birisinde yerinde emanet alımda üreticinin veya tüccarın deposunda da aldığı ürünleri depolayabilmektedir. 2005 yılından beri çeltikle ilgili ürün depolama işi, yerinde emanet alımı yapmış TMO fakat 2008 yılındaki alımlarda depolanan ürünlerin yerinde olmadığıyla ilgili kendi teftiş kurulu ve Bakanlık Teftiş Kurulu raporlarında eksiklikler tespit edilmiştir. 10 milyon civarında bir alacak oluşmuş. Bunun bir kısmı...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani ürün yok da alınmış mı gösteriyor? Depo da ürün yok, var mı gösterilmiş?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, kayıtlara geçmesi açısından söz alıp şey yaparsanız daha iyi olur. Cevabı bitirsin.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, bu emanet alım Türk Ticaret Kanunu'nda makbuz senediyle ilgili düzenlemeler çerçevesinde, Borçlar Kanunu'nda saklama hükümleri kapsamında ve 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu çerçevesinde düzenlenmiş bir şey. Burada esas olan çiftçinin belli dönemde ihtiyacı olan krediyi sağlamak ve ürününü pazara çıkarmasını geciktirebilmek. Bu anlamda TMO çiftçiye ürününü ifade eden makbuz senedi veriyor. Yani “Senin bende şu kadarlık ürünün var.” diye makbuz senedi veriyor ve bu senetle çiftçi bankadan kredi alabiliyor ve bu kredinin bir kısmını da devlet karşılıyor. Fakat bu ürünün kalite ve muhafazasını korumakla görevli TMO. Şimdi yerinde emanet alım usulünde TMO bu görevleri sözleşmeyle üreticilere, çiftçilere devrediyor ve ayda bir veya mutat daha kısa sürelerde denetleme yetkisi var. Yaptığı denetlemelerde, kontrollerde depoda olması gereken ürünün olmadığını tespit ediyor. Oluşan fark, alacak buradan kaynaklanıyor efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Kamer Bey, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Şimdi, benim anladığım Toprak Mahsulleri Ofisi belli kişilere makbuz senedi karşılığında bir para, bankaya kefalet olmak suretiyle para veriyor değil mi, banka veriyor daha doğrusu. Bu makbuz senedi karşılığında bankaya gidiyor ve alıyor o parayı. O parayı da bu alımlarda kullanıyor. Öyle değil mi? Nasıl yani makbuz senedi... O zaman bu Toprak Mahsullerine bağlı değil ki. Şimdi, makbuz senedini Toprak Mahsulleri Ofisi bazı tüccarlara veriyor, bazı tüccarlar o aldıkları makbuz senedine istinaden bankalara gidiyor, bankadan kredi alıyor ve o krediyle de mahsul alıyor Toprak Mahsulleri Ofisi hesabına. Bu şekilde alınan mahsullerin 8,5 milyon liralık kısmı yerinde yok, ben böyle anladım.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdür.

TMO GENEL MÜDÜRÜ MESUT KÖSE – Efendim, ben biraz ek açıklama yapayım arzu ederseniz.

Şimdi, yerinde emanet alım sistemi şöyle Sayın Vekilim yerinde emanet alım sistemi şöyle işliyor. TMO'nun bu sistemi uygulamasının amacı şu: Hasat yapıldığı zaman, çeltikle ilgili konuştuğumuz için çeltiği söyleyeyim, çeltik hasadı yapıldığı zaman ürünün bir an önce piyasa çıkıp da satılıp ürün fiyatlarının düşmesini engellemek için yani arzı daraltmak için böyle bir sistem uyguluyor. Diyor ki üreticiye ya da tüccara: “Hasat edilmiş ürünü piyasaya satma. Kapalı depoda depola. Ben depoladığın bu ürün karşılığında sana makbuz senedi vereyim. Sen de finansman ihtiyacını git bu makbuz senedi ne dayalı olarak bankadan karşıla.” Çünkü para ihtiyacı var üreticinin o esnada. Bu para ihtiyacını karşılamak için piyasaya malını satması gerekir, “Satma.” diyoruz biz yani “Hemen piyasaya sürme fiyatlar biraz yükselsin.” “Ama paraya ihtiyacım var.” diyor üretici. Biz diyoruz ki: “Paraya ihtiyacın varsa emanet alım yapalım malına, makbuz senedi verelim git bankadan kredi kullan.” Malı depoya koyuyor üretici, biz “Şu kadar şu kalitede, şu miktarda mal depoya konulmuştur.” diye bir makbuz senedi düzenliyoruz, üreticiye veriyoruz. Üretici götürüyor bu makbuz senedini, bankadan bunu teminat göstermek suretiyle kredi çekiyor. Hatta son yıllardaki uygulamaların bir kısmında da bunu teşvik etmek için ödenecek faizin yüzde 25'ini de biz finanse ettik ofis olarak sistemi teşvik etmek için. Bu uygulama, yerinde emanet alım uygulaması da bu emanet alımın bir ileri derece geliştirilmiş kısmı. Üreticiye deniyor ki: “Sen depoyu kendin bul veya kirala veya kendine ait depoyu kullan.” Çünkü her yerde TMO deposu yeterli miktarda olmadığı için. “Kendin depola, biz bunun kirasını da karşılıyoruz. Yine biz sana makbuz senedi verelim. Git kredi kullan, kredinin garantörü biziz.” Bu söz konusu olay da, İpsala ve Bafra'daki olayda depoya konan ve sigortalı olmuş -onu de belirtmek isterim- ürünler bu emanet alıma muhatap üreticiler tarafından depodan çalındı. Çalındığını tespit ettikten sonra biz hem Toprak Mahsulleri Ofisi personeli hakkında hem de buna muhatap olan kişiler hakkında hem hukuki hem cezai soruşturma başlattık. Hukuk Müşavirim burada, detay bilgi verebilir. Tamamı tespit edildi, yakalandı. Bir kısmı tutuklu, çalan kişilerin bir kısmı kefaletle salıverildi. Ceza davaları devam ediyor, alacak davaları devam ediyor. Bizim TMO personeliyle ilgili disiplin cezaları uyguladık, onlarla ilgili de sorumluluğu tespit edilenler hakkında hukuk ve ceza davası açıldı. Bununla ilgili eğer detay bilgi emrederseniz hukuk müşaviri arkadaşım detaylı bilgi verebilir, şimdi veya devamda, nasıl isterseniz:

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani birden çok çiftçi mi yapmış, birkaçı mı yapmış?

TMO GENEL MÜDÜRÜ MESUT KÖSE – 12-13 tane çiftçi efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Paraları tahsil etme imkânı var mı?

TMO GENEL MÜDÜRÜ MESUT KÖSE – Bir kısmını tahsil ettik efendim. Çok miktar değil ama haciz işlemleri devam ediyor, takipler devam ediyor. Hepsinin adresleri belli, mal varlıkları belli. Hacizler hızla devam ediyor ama tahsilat tabii ne kadar sürer onu şu aşamada bilemiyoruz ama mahkeme çoğuyla ilgili lehimize karar verdi, lehte karar verdi. “Bunlar TMO’nun hakkıdır, çalınmıştır.”

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Emanete ihanet mi yoksa çalma mı?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bir saniye, şimdi soru sormak isteyen arkadaşlar düğmeye basıyor.

Mehmet Şeker Bey, buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli bürokratlar; bir kere bu yöntem aslında ticaret hukukuna aykırı bir yöntem. Türkiye’de serbest piyasa var diyoruz, adam ürününü çıkarttığı zaman kime satıyorsa satar, hangi bankadan kredi alırsa alır, nasıl düzenlerse düzenler. Yani burada yapılan iş, bir kere kefil oluyorsunuz adama, bir. İki: Ürünü kendi deposuna koyuyorsunuz. Yani kusura bakmayın, adam hırsızsa kediye ciğer teslim etme gibi bir şey bu. Yani burada niçin bu yöntemi uyguluyoruz? Eğer piyasa düzenlemesi içinse bu, fiyatlar erken açıklanır ve piyasanın da üzerinde açıklarsanız zaten sıkıntı yok ama her zaman serbest piyasa ekonomisi var bu ülkede. Tüccar sizden mutlaka fazla bir rakam veriyor hatta sizin bu yaptığınız teminat mektubundan daha önce bu tüccar köylüyü ocak ayında, şubat ayında, aralık ayında borçlandırıyor, para veriyor ve ürününü de sonunda kendisi alıyor. Yani bu yöntemin bence ticaret hukuku açısından incelenmesi lazım, doğru olduğu kanaatinde değilim. Türkiye’de o zaman serbest piyasa ekonomisi varsa adam ürününü çıkartır, istediği şekilde piyasaya sürer, istediği adama satar, tüccara satar. Burada TMO eğer fiyat dengelemesi yapmak istiyorsa iki şey yapması lazım. Bir: Alım fiyatını önceden belirlemesi lazım, çok erken. İki: Piyasanın üzerinde belirlemesi lazım. Bunu yapmadığı müddetçe bu tür olaylar kaçınılmaz olacaktır.

BAŞKAN – Ali Gültekin Bey, buyurun.

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – Sayın Başkanım, ben bu yöntemin aslında doğru bir yöntem olduğuna, Toprak Mahsulleri Ofisinin yeterli depolama imkânı olamayacağı için yedimin tarzı bir yöntem olduğu ve uygulamasının da teşvik edilmesi, diğer ürünlerde de geliştirilmesi gerektiğine inanıyorum ancak sigorta edilen bu emtia çalınmasına rağmen sigorta niye karşılamadı onu merak ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, ben de aynı soruyu soruyorum. Yani mademki sigortalı bu, oradaki hukuki durum nedir, sigorta niye karşılamıyor bu işi? Onu cevaplayalım.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Tarımın deposu biliyorsunuz GAP bölgesidir. Bu emanet sistemiyle ben şahsen kendim bile üç senedir her sene on bin tona yakın mal teslim ediyorum ve bizim o bölgede biliyorsunuz mahsul zamanı olunca kurtlar, canavarlar çıkıyor piyasaya, parası olanlar. Onun için bu emanet sistemi çok iyi bence. Çiftçi malını teslim ediyor, teslim etmeden para yok. Çiftçi malını Toprak Mahsulleri Ofisine teslim ediyor ve bir makbuz alıyor. Götürüyor o makbuzu bankadan faizli kredi alıyor. Çiftçi dilediği zaman en son buğdayda, arpada benim gördüğüm kadar, bildiğim kadar martın sonuna kadar beklettiriyor. Bu da çok güzel bir şey. Çiftçi bundan faydalıyor. Bu sistemin devam etmesi bence çok iyi bir şeydir. Ne olur bu sisteme... Ben çiftçi olduğum için biliyorum, bölgemiz de yıllardır tarım üzerinde bir numara. Onun için ben bu şeyi iyi görüyorum efendim.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teslim etmeden mi?

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Hayır, teslim edip. Buğdayı diyorum bakın. Malını teslim ediyor. Yani ben diyorum ki malını teslim etmeden makbuzu alamıyor. Ben buğday ve arpayı dedim, doğru mu efendim? Bir kuruş teslim edilmeden mal veyahut da bir belge verilmiyor. Mal tesliminden sonra belgeyi alıyor ve çiftçi gidip bankadan kredi kullanıyor.

BAŞKAN – Evet teşekkür ediyoruz.

Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak çiftçiye sağlanan her türlü şeyin yanında oluruz. Çiftçinin tüccarın eline peşin para ödemesi dolayısıyla terk edilmesi bu sebeple ürün fiyatlarının düşürülmesi bizim yüreğimizi yakar. Bizim burada kastımız çiftçiye finansman sağlanmasına asla engel olmak değildir. Eğer çiftçiye başka bir finansman yöntemi sağlanamıyorsa, daha iyisi yoksa elbette ki bu desteklenmesi gereken bir yöntem olabilir ama daha iyi yöntemler üzerine tartışılabilir. Burada sorun işin kontrol mekanizmalarındaki zafiyettir. Yani burada Sayıştay Raporu’nun 66’ncı sayfasının ilk paragrafında söylendiği gibi, diyor ki: “Yapılan sözleşmelerle ürünü tartan, teslim eden, makbuz senedini alan ve fiilî korumayı sağlayan aynı kişi olması durumunun ve diğer umumi mağazacılık hususundaki hukuki düzenlemelerin amacını tam olarak yansıtmadığı değerlendirilmektedir.” Burada sistematik bir eksiklikten bahsediliyor. Bunu düzeltmesi gereken

Toprak Mahsulleri Ofisinin birtakım görevlilerinin yöredeki birtakım kötü niyetli insanlarla bu tip bir şeye sebebiyet vermesi Urfa'daki çiftçimizin elindeki tek imkânı almasını gerektirmez, burada Toprak Mahsulleri Ofisinin kontrol mekanizmalarını dikkatli kurması gerekmektedir ve son olarak ve kesin olarak şunu söylüyoruz: Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak çiftçiye verilen her türlü desteğin yanındayız, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilli arkadaşlarım; ben de şunu öğrenmek istiyorum: Burada tabii ki çiftçiye korumak amaçlı yani mal fazlasını önlemek amaçlı bir sistem uyguluyorsunuz fakat burada benim anlamadığım şu: Yani siz bu paraları ürün teslim alınca mı veriyorsunuz yoksa tahmini olabilecek ürüne göre mi veriyorsunuz? Eğer siz bu paraları ürünü aldıktan sonra veriyorsanız o zaman deponuzu niye kendiniz tutmuyorsunuz deponun kirasını da verdiğiniz hâlde? Niye emanetçiye bunu veriyoruz? Biz de bunu riske ediyoruz diye ben düşünüyorum. Diğer taraftan bu kişilere eğer ürünü biz alıyorsak niye direkt parasını vermeyip de bankadan kredi kullanıyoruz ve ayrıca faiz ödettiriyoruz diye ben düşünüyorum. Sadece bunları anlamak istiyorum, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

FARUK SEPTİOĞLU (Elâzığ) – Değerli arkadaşlar, tabii bu nihayette bizim dönemimizde çıkan bir uygulamadır. Biz her zaman adil, çiftçiden yana, daha doğrusu ülkemizde yaşayan insanlardan yana çözüm yolları ve fayda sağlama babında bütün uygulamaları hayata geçirdik, şükür Allah'a. Bu milyonlarca çiftçinin içinde elbette bir hata yapılmıştır 12-13 kişi... Bunları nasıl düzeltiriz? Bu konuda Sayın Genel Müdürümüz gerekli çalışmaları ve önerileri bize sunarsa memnun oluruz. İnşallah çiftçimiz için daha faydalı şeyler yapma peşinde olacağız. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür, ilave edeceğiniz bir şey var mı, cevaplayacağınız bir soru?

Buyurun.

TMO GENEL MÜDÜRÜ MESUT KÖSE – Birkaç cümle söyleyeyim Sayın Başkanım. Sayın Gaziantep Milletvekilimiz Mehmet Şeker Bey'in sorusu: "Piyasalara müdahale etmenin bir gereği yok. Ticaret Kanunu'na aykırı bir müdahale, serbest bırakmak lazım." gibi bir değerlendirmesi oldu. Biz bu iş için kurulmuş bir kuruluştuk. Piyasaya müdahaleden ziyade piyasada denge, söz konusu ürünlerle ilgili bir denge oluşturmak üzere kurulmuş bir kuruluştuk. Gerekecekçe piyasaya müdahale etmeme yolunu tercih ediyoruz. Konuşmamda da ifade etmeye çalıştım. Mümkün olduğu kadar liberal piyasanın işleyişine müdahale etmiyoruz. Ancak piyasada arz-talep, fiyat dengesi üretici aleyhine ya da tüketici aleyhine gelişmeye başladığı zaman ancak o noktada müdahale ediyoruz. Sayın Milletvekilim, hani hasat başlar başlamaz veya başlamazdan önce fiyat açıklanırsa bu sorunlar ortadan kalkar gibi bir değerlendirme yaptı. Fiyat açıklama konusunu biz piyasaları öncelikle gözlemledikten sonra kararlaştırıyoruz. Eğer piyasadaki fiyatlar üretici lehine yani üreticinin para kazanabileceği düzeyde gerçekleşiyorsa biz piyasaya girmiyoruz, gözlemliyoruz. Bunda da eşliğimiz, hesaplamalarımızı yapıyoruz; geçmiş yıllar, üretici maliyeti ve üreticinin bir miktar, makul miktarda para kazanabileceği düzeyler hesap edildikten sonra açıklama ihtimalimiz olan yani belirleme ihtimalimiz olan fiyatları gizli tutmak suretiyle belirliyoruz kurum olarak. Eğer piyasada fiyatlar bizim taslak fiyatımızın üzerinde cereyan ediyorsa piyasaya girmiyoruz, açıklamıyoruz. Ne zamana kadar açıklamıyoruz? Fiyatlar piyasada bizim taslak fiyatın altına düşmeye başladığı zamana kadar bekliyoruz. Buradaki hedefimiz de şu: Üretici piyasada malını iyi fiyattan satabildiği kadar satsın, bir müsaade edelim satsın. Çünkü biz taslak fiyatımız o andaki fiyatın altındaysa piyasaya girmek, fiyat açıklamak suretiyle piyasayı otomatik olarak aşağı çekmiş oluyoruz. Eğer lehte bir fiyat işliyorsa piyasada bekliyoruz, hatta bazen kaygıya bile kapılıyoruz. Diyoruz ki: "Herhâlde bu yıl fiyat açıklayamayacağız." Olduğu yıllar oldu, 2008 yılında filan. Bizim taslak fiyatımızın üzerinde cereyan etti fiyatlar, hiç fiyat açıklamadık ama sürekli açıklamalar yaptık: "Toprak Mahsulleri Ofisi piyasayı gözlemliyor, gerektiğinde piyasaya girecektir, alternatif alıcıdır" her zaman için diye. Bunu yaptık. Yine de ona rağmen tüccarla sorunu olan, "Ya, ben illa da Toprak Mahsulleri Ofisine bırakmak istiyorum malımı." Biz fiyat açıklamamış olsak bile "Malımı bırakıp bir miktar para almak istiyorum." diyenin de malını alıyoruz. "Taahhütname karşılığı alım" denen bir sistem var. Getiriyor malını bırakıyor. Geçmiş, en son açıkladığımız fiyat düzeyinden malı alıyoruz, parasını veriyoruz. Bu geçici bir durum. İleri de malını bizden çekebilir paramızı iade etmek suretiyle veya fiyat açıklarsak bize satabilir, açıklamazsak piyasa fiyatları makul düzeye gelince taahhütname karşılığı bize bıraktığı malı almak suretiyle piyasaya satabilir. Fiyatlarda hasatla hemen birdenbire piyasaya girmememizin sebebi bu. Geçtiğimiz yıl çeltikte de, buğdayda da, mısırdaki da bunu yaptık hatta bununla ilgili hesaplamalar da yapmışlar sivil toplum kuruluşları. Mesela Adana'dan bir rakam geldi, çok yüksek rakamlar. TMO'nun fiyatları geciktirmesi sebebiyle üretici belli bir fiyatın üzerinde mal satabildiği için şu kadar getirisi oldu diye, Adana Çiftçiler Birliği Başkanıydı sanıyorum... Yani normalde bizim fiyatımız hasattan çok önce belli. Yani mesela önümüzdeki dönemde hasadın bir ay sonra başlayacağını düşünecek olursak bugünlerden aslında hesaplamalarımızı yapıyoruz. Dosyamız, her şeyimiz hazır. Yarınlık açıklayabilecek durumdayız ancak piyasayı gözlemlemeden çok ani bir şekilde piyasaya

grip üreticinin zarar görmemesini sağlamaya çalışıyoruz. Politika hazır, parasal kaynak hazır, beklememizin sebebi bu Sayın Milletvekilim, arz ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Tabii Toprak Mahsulleri Ofisinin kuruluş amacı, görevi... Sayın Genel Müdürün ifadelerinde biraz eksiklik kaldığı için söz aldım ben. Şimdi, ürün fiyatları çiftçinin aleyhine olduğu zaman elbette alım yaparak, iyi bir fiyat koyarak çiftçinin hakkını hukukunu koruması lazım. Ancak ürün fiyatları birtakım spekülasyonlardan veya farklı sebeplerden dolayı tüketici aleyhine geliyorsa o zaman da stoklarındaki malları veya işte diğer enstrümanları kullanarak da bu dengeyi bu şekilde sağlaması lazım. Yani, şimdi, Sayın Genel Müdürün ifade ettiklerinde de ben bu çizgiden biraz uzaklaştığını görüyorum yani “Biraz geciktirerek piyasayı görelim.” vesaire yani çok... Bunlar o zaman piyasada dalgalanmaya sebep olur. Tabii şimdi devlet giderek bu konulardan uzaklaşıyor yani işte KİT kurumları giderek azalıyor veya devlet bu tür şeylere müdahale etmek istemiyor özelleştirme safhasına başlandığından bu yana. Ama yani şimdi elbette piyasada ticaret yapanlar... Biraz önce Sayın Vekilim “Kurtlar sofrası.” dedi. Doğrudur ama onlar da bir görev ifa ediyor. Onlar da olmasa daha da kötü. Yani o dengeyi sağlayan insanlar da var. Bu politikalarda tüccarı da batırmaya yönelik birtakım gelişmeler de olabilir. Yani Sayın Genel Müdürün bahsettiği şeyler... Yüksek fiyatta seyretti seyretti, tüccar aldı malını, “Satabildiği kadar satsın.” dedi Genel Müdür. Ondan sonra bir fiyat açıkladınız, fiyat düştü yarıya, ne oldu? Tüccar battı. Bu da doğru bir şey değil yani. Siz bütün piyasayı, bütün piyasanın enstrümanlarını, herkesi düşünerek hareket etmek durumundasınız. Yani siz denge unsurusunuz. Siz kâr amaçlı bir kurum da değilsiniz. Dolayısıyla bu dengeleri korurken de çok önemli kararlar almak durumundasınız.

Yani bir de bu öneride... Özellikle tabii ki bu emanet usul de çiftçilerin bu finansman konusundaki sıkıntılarını gidermek için önemli bir kurum. Yine, işte Urfa'daki siloya teslim edip mallarını, paralarını almasında bir sıkıntı yok zaten burada. Ancak kendi deposunda malını teslim etmiş gibi gösterip ondan sonra deposundan alıp başkasına satanlarla ilgili bir sorun var. Onu engellemek için birtakım şeyler geliştirmek lazım. Demek ki kendi depolarında malı teslim edenlerden de almamak lazım. Bunun en basit çözümü bu. Yani siloya getirene verirsiniz makbuzu, siloya getirmeyene vermezsiniz. Yani yerinde teslim, yerinde emanet, bunun ben mantığını bilmiyorum yani böyle bir mantıkla işlem olmaz. Bunu kaldırırsınız, olur biter ama siloları genişletin, daha fazla silo yapın, daha fazla kiralık alanlar oluşturun yani çiftçiye teşvik etmek için ama kendi deposundaki mala... Ben getiririm, herhangi birinden alırım bir miktar ürün, çiftçiye, para lazımsa, alırım makbuzu sizden, giderim bankadan “Al arkadaşım malını geri.” derim. Bu da bir suiistimal konusu. Yani paraya sıkışan insanların başvurabileceği bir konu veya farklı şekilde birkaç defa malı, size makbuz aldıktan sonra “Finansman yaparım, satarım, başka yerden alırım, tekrar koyarım...” Yani bunlara müsaade etmemek lazım. Suiistimale açık olan konuların önünü kapatmak lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Genel Müdür.

TMO GENEL MÜDÜRÜ MESUT KÖSE – Aydın Milletvekilimiz Sayın Ali Gültekin Bey ve Sayın Başkanım, sizin sorunuz. Sigortanın bu çeltik hırsızlığı konusunu neden karşılamadığı konusu. Sigorta şirketleri bu tarz büyük, milyonlar tutan meblağlar konusunda doğrudan ödeme genel de yapmıyorlar, konu dava konusu oluyor, mahkemeye intikal ediyor. Dava sonucunu bekliyorlar, araştırma yaptık kurum olarak. Biz sigorta şirketlerini de dava ettik. Sigorta şirketleriyle ilgili olarak yani hırsızlığı yapanlarla ilgili olarak devam eden davaların yanı sıra sigorta şirketleriyle olan davalarımız da devam ediyor mahkemelerde.

İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğdu milletvekilim hırsızlıkta kontrol mekanizmaları kurulmalı, sistematik hata var gibi bir değerlendirme yaptı.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayıştayın değerlendirmesi, benim değil.

TMO GENEL MÜDÜRÜ MESUT KÖSE – Evet, Sayıştayın raporlarında da var.

Biz bu tarz bir eksiklik olup olmadığı, öncelikle hırsızlık konusunu biz Toprak Mahsulleri Ofisi Teftiş Kurulu Başkanlığına incelettik. Teftiş Kurulu Başkanlığı inceledikten sonra tabii Teftiş Kurulu Başkanlığı belli düzeye kadar inceleme yapabiliyor. Belli düzeyin üzerindeki bürokratlara ilgili inceleme yapamıyor. Onun sonucunda ben komple, bizler de dâhil olmak üzere tamamen incelenmesi talebiyle yani bir karar mekanizmasında bir eksiklik var mı diye konuyu Bakanlığımız Teftiş Kurulu Başkanlığına yazılı olarak ilettim. Bakanlığımız Teftiş Kurulu tarafından da konu incelendi, bütün boyutlarıyla incelendi, rapora bağlandı. Sistemle ilgili herhangi bir zafiyet olduğu yönünde bir görüş bildirmedi. Ancak biz bundan sonra teminat oranlarımızı yükselttik bu tarz hırsızlıkların riskini tamamen ortadan kaldırmak için. Fakat teminat oranını da yüzde 100'e çıkardığımız zaman bu sefer sistem işlemez hâle geldi. Kişi yüzde 100 teminat verebilecek olsa zaten böyle bir krediye ihtiyaç duymaz.

Ancak bu arada lisanslı depoculuk şirketinin geliştirilmesi için çabalar var. Lisanslı depoculuk şirketi... Biraz daha oturup çeltikte de bir uygulama yapmaya çalışıyoruz şirket olarak. Çeltikteki uygulamalar ilerlediği zaman bizim bu tarz emanet alım uygulamaları tamamen bitmiş olacak. Vatandaş ürününü götürecektir, lisanslı depoculuk şirketine teslim edecek. Lisanslı depoculuk şirketinden aldığı ürün senediyle ister gidip bankadan kredi kullanacak isterse, malını satmak istiyorsa getirecek Toprak Mahsulleri Ofisine ürün senedini satacak. Biz ürün senedini aldığımız zaman Toprak Mahsulleri Ofisinin ürünü LİDAŞ'ın deposunda olmuş olacak. Bununla ilgili bir kararnamede değişiklik yapıyoruz bunun önünü açmak için, hububat kararnamesinde. Onunla ilgili kararnamemizi de sevk ettik Başbakanlığa Sayın Başkanım. İnşallah çıkarsa sistemi buna dönüştürmüş olacağız.

Yine, Uşak Milletvekili Sayın İsmail Güneş Bey'in "Doğrudan emanet alım uygulansın, neden yerinde emanet alım uygulanıyor..." Doğrudan emanet alım uygulamasını en üst düzeyde yapıyoruz zaten. Ancak Türkiye'nin dört bir yanında, en küçük birimlerde, yerleşim yerlerinde bizim depolarımız yok. Bu da 2005 yılında getirilmiş bir uygulama mevcut uygulamaların yanı sıra. 2005 yılından bu yana da başarıyla uygulanmış, hiçbir sorun yaşanmamış. Maalesef 2008 yılında böyle bir hırsızlıkla karşı karşıya kalınca sistem biraz daha zor işler, işlemez hâle gelmiş oldu. Onu da arz ediyorum.

Elâzığ Milletvekili Faruk Septioğlu Bey "Yerinde emanetle ilgili hatalar nasıl düzeltilir?" dedi. Teminat oranlarını yüzde 100'e çektik ama demin ifade ettiğim gibi bu da işlemez hâle getirdi sistemi. En sağlıklı yapı bizim TOBB'la kurduğumuz lisanslı depoculuk şirketini bir an önce yaygınlaştırıp çeltiği de bunun kapsamına almak olacak. Arz ediyorum.

Bursa Milletvekili Necati Özsoy "Tüketici aleyhine de tabii piyasalar gelişebilir." dedi. Hakikaten doğru. Ama ben cevabım üreticiyle, şeyle ilgili olduğu için belki eksik cevap verdim orada. TMO'nun görevi sadece üreticiyi korumak değil, üreticiyi korumak, tüketiciyi korumak, sanayiciyi, ihracatçıyı, hepsini korumak, bir denge sağlamak, bir denge fiyatı oluşturmak piyasada. Doğru, eleştirisine olumlu yaklaşıyorum, ben atladım.

Biz, tabii, şunu yapmıyoruz: Diyelim ki bizim pirinçte, çeltikte açıklamayı düşündüğümüz fiyat 900 TL örneğin. Çeltik 2 bin liradan işlem görüyor. Buna müsaade etmiyoruz zaten. Makul düzeyde bir şey varsa, mesela, bin lira, 1.100 lira, 1.150 liralardan, 980 liralardan işlem görüyorsa müdahale etmiyoruz ama makulü aşarsa biz yine piyasaya giriyoruz, müdahale ediyoruz, açıklama yapıyoruz. Diyoruz ki: "Ofis piyasalara girecek, şunun üzerindeki fiyatlar aşırı fiyatlardır, şunun altındaki fiyatlar aşırı fiyatlardır." diye. Ben vekilimin sorusunu biraz üretici boyutlu algıladığım için öyle cevap verdim ama tüketici de hakikaten bizim görev alanlarımızdan bir tanesi.

Yine "Yerinde emanete gerek yok." dendi. Cevap vermiş oldum yani yeterli depo olmadığı için hızla yapıyoruz bir taraftan konuşmamda ifade ettiğim gibi.

Saygıyla arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – Evet, Sayıştayımız, öneriyle ilgili bir görüşünüz var mı?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, tabii konuyu biz raporumuzda da o yönüyle değerlendirmiştik. Toprak Mahsulleri Ofisinin depo kapasitesi dikkate alındığında bu yerinde emanet alım sistemi, tabii zafiyetleri giderilmek kaydıyla, aslında yararlı görüyorduk biz. Fakat tabii teminat oranı yüzde 100'e Sayın Genel Müdürün de bahsettiği gibi çıkarılınca sistem işlemez hâle geldi. Bu lisanslı depoculuk gelişir, buna ihtiyaç kalmazsa zaten yerinde emanet alımı da uygulanmaz. Dolayısıyla konu da zaten mahkemeye intikal etmiş yani suçlularla ilgili, cezai işlemlerle ilgili konu yargıya intikal ettiği için de biz bu boyutuyla tabii ki izlemeye devam edeceğiz.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, birinci önerinin Sayıştayımız tarafından incelenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci öneriyi okutuyorum. Ancak ikinci öneri 2010 yılının ikinci önerisiyle aynı, birlikte işleme alıyoruz.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – **Öneri 2-** : 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu'nun Geçici 2'nci maddesi ile tanınan intibak süresinin dolması ile iptal edilmiş sayılan tarımsal ürünlere ilişkin umumi mağazacılık yapma izni Sanayi ve Ticaret Bakanlığının idari tasarrufu ile sürdürülmeye devam edilmekte olup, tarımsal ürünlerle ilgili umumi mağazacılık işlemlerinin bahse konu Kanun'a göre yürütülebilmesi için ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması.

BAŞKAN – Cevap...

TMO GENEL MÜDÜR YARDIMCISI R. KAYHAN ÜNAL – **Cevap 2:** Kuruluşumuz, 1993 yılında aldığı izin kapsamında, 2699 sayılı Kanun hükümlerine göre umumi mağazacılık yapmakta ve makbuz senedi düzenlemektedir. Bu süre içinde, tarafımızca sistem geliştirilerek yurt içi ve yurt dışı piyasalarda makbuz senedi tanıtılmış ve bu senet aracılığıyla tarım ürünlerinin taşıma ve depolama maliyeti olmadan el değiştirmesinde, makbuz senedinin kredi kullanımında teminat olarak kabul edilmesinde öncülük edilmiştir. Kuruluşumuz hâlen

makbuz senedi ve umumi mağazacılığı, piyasa düzenlemesinde bir politika aracı olarak kullanmaya devam etmektedir. Temenni doğrultusunda, 23/01/2012 tarih ve 447 sayılı yazımızla Gümrük ve Ticaret Bakanlığına müracaat edilmiştir.

BAŞKAN – İkinci öneriyle ilgili söz almak isteyen arkadaşımız?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, çok kapalı, biraz açıklar mı arkadaşımız? Bu sistemi biraz açıklarsa Genel Müdür...

BAŞKAN – Şöyle yapalım: Sayıştay bu konuyu açsın.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, şimdi Toprak Mahsulleri Ofisinin alımla ilgili direkt alım yapmadığı, peşin alım yapmadığı ürünlerle ilgili, işte, emanet alım ve yerinde emanet alım usulü altında bir lisanslı depoculuk faaliyetidir. Bu faaliyet 2699 sayılı Kanun Hükümlerine göre yürütülmektedir. Ancak 2005 yılında çıkarılan 5300 sayılı tarımsal ürünlerle ilgili lisanslı depoculuk kanunu özel bir kanun. Sadece tarımsal ürünlerin depolanması ve ticaretini kolaylaştırmak amacıyla çıkarılmış bir kanun. Bu kanun kapsamında yürütülecek lisanslı depoculuk faaliyetlerini yapacak kuruluşlara beş yıl intibak süresi tanınmıştır. Bu süre sonunda bu kanuna göre yürütmekle görevlendirilmişlerdir.

Konu budur efendim. Arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdür...

TMO GENEL MÜDÜRÜ MESUT KÖSE – Biraz ek açıklama yapayım efendim izniniz olursa.

Şimdi, umumi mağazacılık şu anlama geliyor: Çiftçinin ürettiği ürünü alıp depoya koyup buna bir makbuz senedi düzenlenip bu makbuz senedinin de ürün yer değiştirmeden, ürün depoda beklerken makbuz senedinin alınıp satılması anlamına geliyor. Yani birbiri arasında makbuz senedinin satışını yapacaksa ürün sık sık doldur boşalt yapmadan, ürün depoda, makbuz senedi alınıp satılabilir. En son makbuz senedi kimin elindeyse TMO'ya getirip makbuz senedini ibraz edip malını çekebilmesi anlamına geliyor veya satmayacaksa makbuz senedini alıp makbuzla kredi kullanacaksa bankaya gidiyor, kredi kullanıyor şeyi teminat göstermek suretiyle.

Aslında, isim biraz meseleyi tam açıklamıyor, doğru. Umumi mağazacılıkta kanunla yetki verilen konu bu. Yetki verilirken de denmiş ki -yani sınırsız yetki verilmemiş TMO'ya, lisanslı depoculuk gündemde olduğu için- lisanslı depoculuk sistemi devreye girdiği zaman bu sisteme gerek kalmayacak, doğru. Bize getirip malını emanete verip makbuz senedi düzenlenmesine gerek kalmayacak. Ürününü üretici götürecek lisanslı depoculuk şirketine bu sefer teslim edecek, deposuna. Oradan ürün senedi alacak. Ürün senedi de borsada işlem görecektir. İMKB gibi şimdi öyle kurulacak borsa söz konusu veya İMKB bünyesinde işlem görecektir. O sistem işlerlik kazandığı anda bu TMO'nun umumi mağazacılık yetkisine gerek kalmayacak, bu yetkimiz kaldırılacak Sanayi Bakanlığından. Lisanslı depoculuk uygulaması da tam yerleşmediği için Türkiye'de, buna ihtiyaç oluyor. Yani lisanslı depoculuk şirketini biz kurduk. Sadece Polatlı'da var, bu yıl biraz daha genişleyecek ama bütün Türkiye'de yok. Türkiye'nin diğer yerlerinde bu uygulamaya ihtiyaç var. Emanete mal alıp makbuz senedi düzenlenmesine ihtiyaç var. Bu biraz üreticinin, tüccarın finansman açısından önünü açmak için bir uygulama efendim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, ikinci önerinin de izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – **Öneri 3** : Sayıştay Raporu'nun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

TMO GENEL MÜDÜR YARDIMCISI R. KAYHAN ÜNAL – **Cevap 3**: Sayıştay Raporu'nun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi için azami gayret gösterilecektir.

BAŞKAN – Üçüncü önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, burada, biliyorsunuz 2006 yılında fındık alım işi Hükümet tarafından Toprak Mahsulleri Ofisine verildi fakat 2010 yılında bu alımlar kaldırıldı. Hâlihazırda Sayıştay raporuna göre 2010 yılı sonu itibarıyla 1,5 milyar tutarında fındık stoku var, öyle görünüyor. 2006 ile bu fındık yetkisinin kaldırıldığı 2010 tarihine kadar Toprak Mahsulleri Ofisinin aldığı fındık miktarı ve sonra bu fındıkların hangi tüccarlara satıldığının bir listesini istiyorum ve buradaki görev zararı ne kadar, bir onu rica ediyorum.

Bir de, burada şey var: İhracatta belge, dâhilde işletme izin belgesi kapsamında birtakım yapılan ihracatlarda aşağı yukarı 30 sahte belge kullanılmak suretiyle 32,4 milyon liralık hazine zararına sebebiyet

vermiştir. Yani bu öyle anlaşılıyor ki hayalî ihracat yapılıyor. Hayalî ihracatta 32 küsur milyon lira devletin zararı var. Bundan bir inceleme yapmış 30'a yakın firma hakkında. Firmayla ilgili raporlar 30'unda da değil ama herhâlde hepsi aynıdır. Yani bu inceleme yapılan 30 kişi hakkında düzenlenen bu raporları da istiyorum, hayalî ihracat... Başka da bu konuda... Mesela, geçmişte biliyorsunuz dâhilde işlenmek üzere ithal edilen birtakım çaylar vardı, geliyordu Türkiye'ye fakat ihraç edilmeden onun paraları alındı. Hatta bir AKP'li milletvekili arkadaşımızın ismi buna karıştı fakat sonradan iş kapatıldı tabii. Bu arada bu şekilde ürün olarak geçici ithal yoluyla gelip de ihraç edilmeyen mahsuller var mıdır? Bunlar kimler tarafından yapılmıştır? Bir onları öğrenmek istiyorum.

Bir de, fındıkta görev zararı ne kadar, onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Aykut Bey, müsaade ederseniz 2010' u da –iki madde zaten- bitirelim. Ondan sonra umumi sorular... Belki orada bir kısmı cevaplanabilir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama şimdi...

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, bu usulde bu eksiklik olmazsa, evet, dediğinizi yapalım.

BAŞKAN – Buyurun Aykut Bey, söz sizin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi, öncelikle ben Toprak Mahsulleri Ofisinin rapora girmeyen ihalelerinden bahsetmek istiyorum.

Toprak Mahsulleri Ofisinin ihalelerine baktığınızda çok ağırlıklı bir kısmının 21/B maddesi kapsamında olduğu ve Türkiye'nin kanayan yarası olan 21/B maddesinin sadece olağanüstü hâllerde kullanılması gerektiği, deprem, afet hâlinde kullanılması gerektiği ama neredeyse büyük ihalelerin tamamı 21/B' de olmasına rağmen 5-6 tane Sayıştay denetçisinin ya Kamu İhale Yasası'nı bilmiyor olması gerekir raporda bu konuda hiçbir şey yazmadıklarına göre ya da başka bir mantıklı izahı vardır. Eğer bu 21/B' yle alakalı mantıklı bir izahat yoksa ve bu 21/B Kamu İhale Yasası'na ve TCK'nın ihaleye fesat karıştırma başlığına girerse denetim görevlerinde görevini ihmal ederek bu suçlara sebebiyet verme suçunu ben hatırlatıyorum çünkü anlatacağım şeyler sizi çok ilgilendirecek. 21/B ile ilgili ihalelere baktığımızda çok ağırlıklı olarak aynı firmaların karşımıza çıktığı, bunların Tiryaki Agro Gıda, Marvel Denizcilik ve Arbel Gıda gibi gıda şirketleri olduğu, bunun yanında birçok yurt dışı firmadan da yani işte Leather Handles Company, Louis Dreyfus Commodities, Cargill, Bunge SA, Romspeed SRL gibi Amerikan veya büyük tarım firmalarından rekabetçi olmayan ihalelerle ürün aldığı Kamu İhale Kurumu kayıtlarında bulunmaktadır. Şimdi, bunların açık ihaleyle alınmasının ihale prensipleri açısından en doğru yöntem olduğunu tekrar tekrar anlattık, komisyon üyeleri biliyor ama her seferinde farklı bürokratlarla karşılaştığımız için... Birincisi, bunlar neden 21/B ihalesiyle alınıyor?

İkincisi, Marvel Denizcilik diye bir şirket var. 2004 yılından beri deniz taşıması yaptırıyorsunuz. Benim gördüğüm 80-85 trilyon para ödenmiş. Her seferinde pazarlık usulü ihale yapıyorsunuz, her seferinde de Marvel Denizcilik alıyor. Bu ülkede Marvel Denizcilik dışında bir firma yok mudur ki bütün ihalelerinizi, deniz taşıma ihalelerini Marvel Denizcilik alıyor. Ben bunu soru önergesiyle soruyorum size. Siz 15-20 tane milletvekilinin soru önergesini birleştiriyorsunuz ve tek bir cevapla bunu gönderiyorsunuz. Ben size Bilgi Edinme Kanunu'ndan bu ihale belgelerini istiyorum, yok sayıyorsunuz.

Beyler, şunu bilmeniz gerekiyor: Bunlar sizin aile şirketleriniz değil. Bunlar devletin şirketleri, bu halkın şirketleri. Biz de o halkın milletvekilleriyiz. Biz soru soruyorsak bir zahmet cevap vereceksiniz. Bilgi edinme hakkı sadece bana değil, 75 milyon insana bu ihalenin dokümanlarını gösterme zorunluluğunu veriyor. Yarın öbür gün çok eminim ki bu tip suçlar Yüce Divana gidecek. Bu bilgileri vermeyenler de gidecek. İnşallah bir gün ben kendi adıma o günleri göreceğime inanıyorum. Nasıl iştir ki, Marvel Denizcilikten başka bir firma yok mudur ki 2005 yılından beri ihale yapıyorsunuz, hepsini Marvel Denizcilik alıyor. Ben bu ihalelerin bütün belgelerini görmek istiyorum, bilgileri istiyorum.

İkincisi, dâhilde işleme rejimiyle ilgili Kamer Bey sordu, hangi firmanın ne kadar yani ihraç etmek kaydıyla alıp yurt içi piyasaya satarak fahiş kârlar elde eden bu firmaların her biriyle ne kadar tespit vardır? Bunu bilmek istiyorum.

Bir diğer husus: Benim anladığım kadarıyla bu yurt dışı satışlarında, ithalatlara bakıyorum ben, hepsi buğday ithalatı. İşte, tarımın bitmesinin resmi sizin ihalelerinizde ortaya çıkıyor. Ekmeklik buğday, durum buğdayı, bilmem ne... Yani elbette ki piyasa regüle etmek için de ithal ediyoruz ama ciddi bir de buğday ithalatçısı hâline gelmişiz. Ben Sayın Genel Müdürü buradan tanıdım. Sayın Genel Müdür soru önergeme bir bakın. Sizden rica ediyorum. Tarım Bakanlığı ciddi bir bakanlık. Bir bakanlığa, sadece ben değil, 15-20 tane milletvekiline bu soru önergesini bu şekilde cevaplamak gerçekten Tarım Bakanlığına yakışmaz. Bunu Tarım Bakanına da zaten karşılaştığımızda söyleyeceğim. Böyle devlet ciddiyeti olmaz. Sizden rica ediyorum, Tarım Müsteşarıyla da konuşun. Kim ki o soruyu bu şekilde cevaplandırmış, hakkında bir inceleme başlatın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ali Bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Teşekkür ederim Başkan.

Ben de, özellikle, Başbakanlığın hizmet alım, 2009 yılında Diyarbakır Şubesinin güvenlik ihalesiyle ilgili soruşturma açılmış mıdır?

Yine, 2009 yılındaki bu ihale 2/C maddesine göre yapılmıştır. Buradaki 77 kişiden 149 kişiye artırılarak kişi başı yine pazarlık suretiyle verilmiş, davet suretiyle verilmiştir. Niçin davet usulü yapılmıştır, niçin böyle yapılmıştır ve bu firma kimdir, hangileri katılmıştır, kaç paraya verilmiştir?

Yine, aynı şekilde bu 2009 firmasına -gene 2000 yılında devam ediyor ama bunda da aynı şeyi sorabilirim- yine davet usulü, 2/C'ye göre 2010 yılında da verilmiş. 2 tane daha ucuz teklif veren firmalar itiraz etmelerine rağmen ve haklı gerekçeleri olmalarına rağmen ve itiraz sürecinde ihalenin kesinleşmemesi gerekirken kesinleştirilmiş ve burada ihale usulsüzlüğü yapıldığı komisyonca da raporlarda tespit edilmiştir. Bununla ilgili soruşturma başlatılmış mıdır? Ne işlem yapılmıştır? İhaledeki bu dosyayla ilgili bilgiler istiyorum ve hangi firmalar kaç ve itiraz eden firmaların da gerekçelerini istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Başka soru yok.

Buyurun.

TMO GENEL MÜDÜRÜ MESUT KÖSE – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Kamer Genç Milletvekilimin sorusuna öncelikle cevap vermek istiyorum. 2006 yılında TMO'ya verilen fındık alım görevi 2009 yılında kaldırıldı. Fındık piyasası serbest piyasaya bırakıldı. Alınan fındık miktarı 694 bin ton, ödenen rakam 2,8 milyar TL, fındık satışı muhtelif zamanlarda yani yıllara sari olarak yapıldı. Dökümünü yazılı verecektim ama arkadaşlar şey yaptılar efendim, arz edeyim. Yıllara sari, her yıl belli bir miktar satış yapıldı. Satılan firmaların listesini yazılı olarak size sunabilirim.

Yine DİR kapsamında Toprak Mahsulleri Ofisi zaman zaman satış yapıyor. Elimizde arz fazlası ürün olduğu zaman ihracatçılar ihraç ettiği malın karşılığında ham maddeyi yurt dışından getiriyor zaman zaman fiyat sebebiyle. Biz diyoruz ki: “Yurt dışından getirme, bizim elimizde mal var, bu yurt dışı fiyatına biz verelim.” Buna “DİR kapsamında satış” deniyor. Zaman zaman “İhraç ettik.” dedikleri ürünün bir kısmını ihraç etmemiş olabiliyorlar yani bir yolsuzluk olabiliyor özel sektör firmalarında. Bunları denetleme yetkisi de Gümrük Bakanlığının yetkisinde. Bu yapılan ihracatların tamamını Gümrük Bakanlığı gümrük müfettişlerine inceliyor. Usulsüzlük tespit edilenleri bize gönderiyor, diyor ki: “Falanca firma hakkında sizden aldığı -işte, atıyorum- 5 bin ton ürünün bin tonunun ihraç etmediği tespit edilmiştir. Bununla ilgili tahsilat yapılın.” diye. Biz çünkü onların ihraç belgesine dayalı olarak ürün vermiş oluyoruz. İhracatçı birliklerinden ve gümrükten geliyor, diyor ki: “Falanca kişi şu kadar ürün ihraç etmiş, TMO'dan DİR kapsamında şu kadar ürün alma hakkı vardır.” diyor. O hak kapsamında biz ürün veriyoruz. Sonradan tespit edilen usulsüzlük kapsamında da firmalardan öncelikle talep ediliyor. Talebi karşılığında ödemezse mahkemeye gidiliyor ve mahkeme sonuçlanıncaya kadar -en çok bu konuda da bize şikâyet ve talep gelir- biz bir daha Ofis olarak kişiye mal vermiyoruz. Kaç yıl sürerse... DİR kapsamında bizden peşin alım da yapamıyor. Hiçbir şekilde TMO'dan parasını nakit ödese bile alım yapamıyor.

Bu konudaki sahte belge yoluyla ihracat yapanların listesini de ben size yazılı olarak arz edeceğim Sayın Milletvekilim.

Fındık görev zararlarını da yazılı vereyim dedim ama burada arkadaşlar dökümünü yapmışlar. 2008 yılında -yuvarlayarak söylüyorum- 130 milyon TL, 2009'da 339 milyon TL, 2010 yılında 1 milyar 165 milyon TL -çünkü yıllara göre bu satılıp muhasebeleştirildiği için- 2011 yılında 583 milyon TL, toplamı 2,2 milyar TL civarında bir rakam.

DİR'le ilgili, aslında bunu da söylersem belki yazılı cevaba bile gerek kalmayacak, arkadaşlar yetiştirdiler efendim. DİR kapsamında dediniz ya “Sahte ihracat yapanların şeyi nedir?” diye. Bununla ilgili 33 tane adli dava açmışız. Bu davaların 20'si lehte sonuçlanmış, 2'si aleyhte sonuçlanmış, 1 dosyada birleştirme kararı verilmiş, 10 dava derdest, 31 milyon 700 bin TL alacak miktarı var. Şu ana kadar 1 milyon 250 bin TL tahsilat yapılmış. Tahsilatlar devam ediyor. Yine, davalı olduğumuz şeyler de var. “Bize ürün vermiyor.” dedikleri davalar. Bunda da 6 dosyadan 3'ü lehimize, 1'i kısmen lehe sonuçlanmış, 2'si de devam ediyor. 8 tane idari dava var. 5 tane ceza davası var. 3 davada ceza kararı çıkmış, sonuçlanmış, Yargıtay aşamasında, 2'si de devam ediyor.

Bir vekilimin daha şeyi vardı Başkanım, müsaade ederseniz, Aykut Erdoğan Milletvekilimin. 21/B kapsamında yapılması konusunu izah etmek istiyorum. Biz hakikaten iyi niyetle çalışan bir kuruluşuz. Kendimizi ifade etmemiz lazım.

Biz bir müdahale kuruluşuyuz yani piyasalara çok hızlı bir şekilde dalgalanma olduğu zaman müdahale etmemiz gerekiyor. Yani herhangi bir mal alımı gibi ihaleye çıkıp iki ay süresince bekleme imkânımız yok. Bazen bir gün, iki gün içinde karar verip mal alımını gerçekleştirip piyasaya duyurmamız gerekiyor. Bu ihtiyaçtan dolayı

biz geçtiğimiz dönemde Kamu İhale Kurumuna gerekçeli açıklamayla müracaat etmek suretiyle bu konuda yetki aldık. Taşımlar da buna bağlı. Yani malın bir an önce alımını gerçekleştirip taşınmasını gerçekleştirmemiz lazım. Ancak bu şu demek değil: Bir tane firmayı davet edip de ona veriyoruz değil. Bizim 21/B'ye göre yaptığımız hububat ithalat ihracat ihalelerinde 20 civarında firma giriyor. Bunların çoğu uluslararası firmalar. Hatta ithalat ihalelerimize yerli firmaların girmesi yasak çünkü iç piyasadan mal değil dış piyasadan almamız gerekiyor eğer ithalat yapacaksak. İhracat yaptığımız zaman da iç piyasaya değil dış piyasaya malı vermek zorunda olduğumuz için yine yabancı firmalara satış yapmamız gerekiyor yani ürünün iç piyasaya girmemesi gerekiyor piyasa dengeleri açısından. Ama 21/B'ye göre yapılmış olsa bile bunlar kamera karşısında bütün zarflar bütün firmaların önünde açılmak suretiyle çok şeffaf olarak yapılıyor ve bir firma alıyor diye bir şey yok. Biz bir ihale yapıyoruz, mesela diyelim ki 100 bin tonluk ihale yaptık, 20 tane firma girdi. Bunun 10 bin tonuna bir firma teklif veriyor, 15 bin tonuna başka bir firma, 20 bin tonuna. Herkes kendi temin edeceği mal stokuna göre teklif veriyor bizim ihalelerimize. Hatta 21/B bile belli piyasa dalgalanmaları zamanında bizim ihtiyacımızı görmediği için... Önümüzdeki günlerde belki gündeme gelecektir Et Balık Kurumu, yine benzer piyasa düzenleme kurumuna dönüşüyor et ve süt piyasasını düzenlemek için.

Bizim daha da hızlı alım yapma ihtiyacımız doğuyor. Bu sebeple KİK kapsamı dışına çıkma talebinde bulunduk. Yani belli dönemler oluyor ki 21/B yani pazarlık usulüne göre de bu kapsamda alım yapmamız bile işimizi görmüyor. Kesinlikle iyi niyetli, herhangi bir müdahaleye dayalı alım yapmıyoruz.

Sayın Milletvekilim, taşıması da buna bağlı. Çok hızlı yapılması gerekiyor. İthalat- ihracat firmalarının sayısı fazla, çok fazla iştirak ediyorlar ama taşıma ihaleleri -arkadaşlarımla konuştum- iştirak sayısı daha az ama 3'ten az hiçbir şekilde olmuyor. Marvel'den öncelikle bahsettiniz ama 3 firmadan aşağı hiçbir şekilde olmamış. Ama bizim ithalat, ihracatlarımızın sadece yüzde 5'i, 10'u TMO tarafından taşıtılıyor, yüzde 90 civarında taşımaları yapıyoruz biz. Aldığımız firma getiriyor veya sattığımız firma alıp götürüyor.

Biz sizden gelen soru önergelerine samimi bir şekilde cevap veriyoruz. Bir eksiklik ve şey olduysa özür diliyorum ama bir ciddiyetsizlik yaklaşımıyla olduğunu lütfen düşünmeyin.

Buğday ithalatı konusunu söyledi Sayın Milletvekilim. Doğru. Bunu savunacak durumda değilim ama ben doğruyu ortaya koymak zorundayım bir bürokrat olarak. Türkiye buğday ithalatı yapıyor. Fakat bu ithalatın çoğunluğu ihraç amacıyla yapılan ithalatlar. Geçtiğimiz günlerde ihtiyaç oldu. 20 milyon ton son on yılda ithalat yapıldığı söylendi bir ortamda. Biz de kayıtlarımızı kontrol ettik. Doğru. 20 milyon ton ithalat yapılmış ama 20 milyon ton ithalata karşılık 27,5 milyon ton ihraç yapmışız. Yani son on yılda yapılan ihracatların miktarı ithalatların miktarından 7,5 milyon ton daha fazla. Tabii bu hiç yapılmadan sadece ihracat yapılsa daha ideal bir durum olur.

Sayın Ali Sarıbaş Milletvekilimin, Çanakkale Milletvekilimin sorusu. 2009 Diyarbakır güvenlik ihalesinden bahsetti. TMO gibi bir kuruluş için tabii çok çok küçük bir ihale fakat şikâyet konusu oldu, inceledik, teftiş kuruluna incelettik. Biraz daha detay bilgiyi izin verirseniz çok kısa bir şekilde, Teftiş Kurulu Başkanım burada, inceleyen heyet, bilgi versin.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm sonucunu söyleyin bize.

TMO GENEL MÜDÜRÜ MESUT KÖSE – Sonuçta herhangi bir suç tespit edilmedi efendim. İncelendi, rapora bağlandı. Onu da arz ediyorum.

Bundan ibaret.

Arz ederim.

BAŞKAN – Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; şimdi, tabii ki idarelerin kendi görevlerinin özelliklerine göre işlemlerinin olması son derece doğaldır. Toprak Mahsulleri Ofisinin hızlı değişen bir piyasada hızlı kararlar alması da görevinin, sorumluluklarının gereği olabilir ancak bu demek değildir ki bu tip idareler görevlerini yerine getirirken rekabet ilkelerini ihmal etsin.

Bu durum karşısında yapılması gereken... Sektör kanunu diye beş senedir bekleyen bir kamu ihale yasası var. Biz sadece genel Kamu İhale Yasası'nı çıkardık ama beş senedir bekleyen bir sektörler kanunu var. Çünkü biz Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde bunu çıkardık. 17 no.lu direktifi yerine getirdik. 18 no.lu direktif beş yıldır bekliyor. Bu sektörler kanunu çıkmış olsa işte enerji sektöründeki özel düzenlemeler için ayrı, tarım için ayrı bir sektörler düzenlemesi gerekiyor.

Diğer bir husus, evet, hızlı karar vermeniz gerekiyor ama siz de takdir edersiniz ki 2004 yılından, 2005 yılından beri bütün deniz taşıma ihalelerinin aynı firmaya verilmesi rasyonel bir milletvekilini rahatsız eder çünkü burada yapılabilecek mevcut Kamu İhale Yasası'nda da çözümler vardır. Bir çerçeve anlaşması yapılır. Bu çerçeve anlaşmasıyla da bu ihaleye teklif verecek firmalar belli periyotta bunu belirli bir vadede karşılama zorunluluğunu kabul edebilirler. Bunu araştırmanız gerekebilir.

Diğer husus, isterseniz açalım soru önergesinde bakalım. Benim Tarım Bakanına verdiğim soru önergesi ve benim gibi on-on beş milletvekilinin verdiği soru önergesine üç sayfalık bir cevap da, cevap vermemek gerçekten bu Meclise yapılmış büyük bir saygısızlıktır. Çünkü biz bunları kendi çıkarlarımız için sormuyoruz. Halkımız adına soruyoruz.

Ben Genel Müdürdən rica ediyorum. Üst düzey bürokratlarla birlikte bu soru önergesine baksınlar. Bunu da bürokrat kökenli bir milletvekili olarak şu anlamda söylüyorum: Kurumun kalitesi hakkında, bürokratik kalitesi hakkında ciddi ipuçları verir. Siz o soruya cevap vermediğinizde... Marvel Denizcilikle alakalıydı sorum. Hatta ben İnternet sitenizden bilgi edinme başvurusunu da yaptım. Buna da bir cevap gelmedi. Yazılı olarak istedim, buna da bir cevap gelmedi. Bunu bir araştırırsanız benim ne demek istediğimi anlayacaksınız.

Ayrıca bizim bir önergemiz var. Önergeyi sanıyorum ki Komisyon Başkanlığına ilettik. Bunun da komisyona okunmasını rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

Önerge üzerinde de daha sonra açıklama yapmak istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, öneriler bittikten sonra önergenizi okutacağım.

Sayın Şeker, böylece 2010'un da genelleri bitmiş oluyor. 2010'un önerilerini henüz daha halletmedik.

Buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Sayın Başkan, Sayın Genel Müdür bu Diyarbakır'la ilgili Teftiş Kurulunun suçlu bulmadığını söyledi. Oysa Sayıştay raporlarında bununla ilgili çok ciddi hem 2009'da hem 2010'da kayıtlar var. Altı sayfa da yazmışlar; iş ortaklığının doğru olmadığını, usulüne uygun yapılmadığını. Kaldı ki 2010 yılında da bu işin altında imzası bulunan personelden 4.686 lira para tahsil edilmiş. Yine aynı firmadan fazla ödenen 56.244 lira da yüklenicinin istihkakından kesilmiştir deniliyor. Ama Teftiş Kurulu da bir suç bulamamış. Suç bulamadıysanız personelden bu parayı niye kestiniz? Suçlu değilse bu adamlar, bu firmadan niye 56 bin istihkakından kestiniz? Ya burada Sayıştay bu altı sayfayı füzuli, kafasına göre doldurdu ya da sizin yaptığınız teftişte bir yanlışlık var. Bunu açıklamanızı rica ediyorum.

BAŞKAN – Kısa bir cevap alalım.

TMO TEFTİŞ KURULU BAŞKANI SELAMİ GÜLEN – Sayıştay raporundaki eleştiri üzerine bir müfettiş arkadaşımız bu konuları inceledi. 2009 ihalesi açık ihale yöntemiyle yapıldı. Onunla ilgili zaten bir sıkıntı yok. Ancak bizim daimî iş yerlerimiz olduğu gibi hububat alımı başladıktan sonra birçok yerde ekip açma durumumuz da ortaya çıkıyor. O sebeple 27 farklı yerde açık yığın sahasında alım yapıldı. Güvenlik ihtiyacı ortaya çıktıkça da buralara pazarlık yöntemiyle hemen alıma başlandığı için güvenlik görevlisi istihdam edilmesi gerekti. Açık ihale yapılma ihtimali bulunmadı. O sebeple 2009 yılında 70 küsur kişiden 149 kişiye kadar çıktı. Alınan tekliflerin de açık ihalede elde edilen tekliflerle yaklaşık olarak aynı olduğu ortaya çıktı. İhalelerde pazarlık yöntemiyle yapılan işlemlerde eksiklik tespit edildi ama Ceza Kanunu kapsamında bir suç yok diye personelimiz ikaz edildi. 2010 yılı için itiraz süresini beklemeden ihaleyi kesinleştirmeleri nedeniyle bir kurum zararı ortaya çıktı. Bunda da 5 bin lira gibi bir zarar vardı. Bu zarar da ilgili personelden faiziyle birlikte tahsil edildi. İlgili personel de ikaz edildi.

56 bin lira yazan konu da inceleme sırasında arkadaşımızın bulduğu bu konulardan bağımsız olarak bir fazla ödemedir. O da rapor kapsamında tahsil edildi.

Arz ederim.

BAŞKAN – 2010'a geçmeyi uygun görmüyorsunuz demek ki.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ahmet Bey, 2010'a geçmeyi uygun görüyoruz da bunlar önemli, devletin parası. Çok kısa bir şey söyleyeceğiz. Bu lüks değil bizim için. Söyleme hakkımız, söyleyeceğiz de.

Bu ihale 21/C maddesine göre yapılmış yani güvenlik dolayısıyla pazarlık usulüne sokulmuş. Şimdi Diyarbakır'da sadece Toprak Mahsulleri Ofisi ihale yapmıyor. Birçok kurum 19'uncu madde kapsamında yaparken 21/C maddesinde, sebepsiz yere... Bir de güvenlik ihalesi çok bildik bir şey. Önce 19'uncu maddeden ihale yapılıyor, ondan sonra birtakım sebeplerle iptal ediliyor. Süre azaldı, bilmem ne oldu diye 21/C yapılıyor. Bu 21/C'nin özellikle Diyarbakır'da yapılması bence bu ülkede yapılmaması gereken bir şey çünkü Diyarbakır'da olağanüstü hâli kaldırdık, bilmem neyi kaldırdık. Aynı şeyi TOKİ de yapıyor sadece siz değil.

Birincisi böyle bir sıkıntı var. İkincisi, raporla tahsil edildi. Ama şimdi burada fazla ödemeye sebebiyet veren bir adam varsa hukuk düzeninin herkese uygulanması gerekiyor. Raporla tahsil edilmiş olması suçu ortadan kaldırmıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ali Bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Ben de aynı konuyu sormuştum zaten ama şurada bir gerçek var. Yani bu soruşturmada 21/C... Özellikle bir daha altını çizerek söylüyorum, 21/C'ye göre yapılıyor ve ikinci teklifler niye 21/C'de alınmıyor? Yani 21/C'de teklif veren insanları davet ediyorsunuz, böyle bir ihale yok, arkasından

ikinci teklifleri almıyorsunuz. Yani ilk teklife veriyorsunuz. Burada çok net bir soru var. Raporlardan okuyorum. Burada tutanaklar doğru. Yani bu nasıl bir soruşturmadır, nasıl bir şeydir? Yıllarca ben de soruşturan bir insan olarak soruyorum. Yani bu kadar basit geçiştirmek çok doğru değil diye düşünüyorum.

Şimdi, ikinci teklifi almıyorsunuz ve veriyorsunuz. Sonra da ihaleye çıkan rakam, sayıları artırıyorsunuz. Bu da doğru değildir. Ben sıkıştım, yok böyle bir anlayış. Böyle bir yasanız yok. Böyle bir uygulama yapamazsınız.

Gene devam ediyorum. Yine aynı firmaya 2010'da gene ihale veriyorsunuz. Diğer iki teklifi veren, düşük teklifi veren itiraz ediyor, normal zamanında yapıyor, gerekçeleri hukuki anlamda doğru ama çok ucuz vermesine rağmen yine aynı firmada ısrar ediyorsunuz. 2010'da da devam ediyor yine aynı usulle, 21/C'ye göre. Şimdi burada bir yaptınız, bir hata daha yaptınız, üçüncü bir daha yapıyorsunuz, dördüncü bir daha yapıyorsunuz, arkasından da bu çok güzeldi, gerekçeniz "Efendim çok sıkıştık, işte sonradan lazım oldu..." Böyle bir şey yok. O zaman kanunlara gerek yok, ihalelere gerek yok, böyle bir soruşturmaya gerek yok. Özel sektör de bile yapılmaz. Özel sektörde bile ihaleyi açarsınız ve doğrudan yaptığınız zaman altındaki adam, ihaleyi yapan adamı görevden alırsınız. Ben özel sektör olarak söylüyorum. Böyle bir anlayış yok ben yaptım, ben oldu.

Burada çok net, bu kitapta Sayıştay çok doğru, çok güzel şeyler yazmış. Bir tek şunu yazmamış, direkt yazmadığı bir şey kalmış: Burada suç işlenmiştir diye direkt yazmıyor ama lütuf olarak da bu komisyona incelensin diye lütfetmiş. Çok doğru bir şey. Yani böyle bir anlayış yok. Onun için ben bu belgeleri istiyorum. Kim firma, öteki teklif eden niçin kabul edilmiş, aradaki fiyat farkı nedir? Dosyaların hepsini bütün arkadaşlarıma göndermenizi rica ediyorum. Ben katılmadığımı da belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun açıklayın.

TMO TEFTİŞ KURULU BAŞKANI SELAMİ GÜLEN – Efendim, ihalelerimiz 21/C'ye göre yapılmıyor. Öncelikle açık ihale yöntemiyle yapılıyor yılbaşlarında. Ancak 2009 yılında Diyarbakır Şube Müdürlüğü 4 bin ton alım yapmış. Daimi iş yerlerimiz dışında birçok ekip açılmış, bunlarla ilgili ani ortaya çıkan ihtiyaçla ilgili 21/C'ye alım yapılmış. Ek ihtiyaç için. Bu 147 kişiye bu şekilde çıkmış.

İhale aşamasında eksiklikler var personelimizin mutlaka, yok değil ancak bunlar, personelimiz ikaz edilmiş bir art niyetli işlem olmaması nedeniyle.

2010 yılında da süre beklenmeden ihaleyi sonuçlandırmaları nedeniyle Kamu İhale Kurumundan düzeltici işlem kararı alınmış. Bundan dolayı bir zarar oluşmuş. En büyük zaten ceza da zararın personel den tahsil edilmesidir. Bu işlem yapılmış. Artı, inceleme sırasında farklı bir eksiklik tespit ediliyor, yeni firmaya fazladan ödenen 56 bin lira da faiziyle birlikte tahsil edilmiş oluyor.

İhalelerimiz pazarlık yöntemiyle veya 21/C'ye göre yapılmıyor, ani ortaya çıkan ihtiyaçlarda bu kullanılmış efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayıştay, niye bu kadar uzun yazdınız? Bir cevaplayın siz de. Halletmişler siz yazmışsınız.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, hem bu konuyla ilgili hem de Sayın Milletvekilimizin Sayıştay bu 21/B'ye göre alımlar yapılıyor, ne yapıyor anlamında bir eleştirisi oldu. Saygı duyuyoruz.

Arkadaşımız Bilal Bey, müsaade ederseniz, bir açıklama yapsın efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAY BAŞDENETÇİSİ BİLAL AVCI – Efendim, öncelikle 2009 raporumuzda bulunan Diyarbakır güvenlik ihaleleriyle ilgili tespit ettiğimiz eksiklikleri kısaca açıklamak istiyorum.

Açık ihale usulüne göre Kamu İhale Kanunu'nun 19'uncu maddesine göre ihale edilen bir ihalede tespit ettiğimiz öncelikle iki eksiklik var. Bir, 14'üncü maddede ihaleye ortak girişim olarak teklif verilmesi durumunda ortak girişim taahhünamesinin verilmesi ve sözleşmeyi ortak girişim grubuna dâhil bütün ortakların imzalaması hususundaki eksiklik. Diğer, birim fiyat teklif usulüne göre yapılan ihalede ihalenin birim fiyat cetveline teknik birimlerin yazılmaması hususu bir eksiklikti. Bunu ifade ettik.

Sözleşmede ne kadar ilave iş verileceğine ilişkin hüküm var. Tabii TMO'nun ihtiyaçları arttıkça sayının artırılması gerekiyor fakat sözleşmenin cevaz verdiğinin daha üstünde ihtiyaç doğuyor. Dolayısıyla bunlar ilave iş kapsamında verilecek tutarlar değil. Bunlar için yeni bir ihale söz konusu olması gerekiyor. Burada da 21/C maddesi çerçevesinde ihale yapılıyor fakat burada dokümanlarda birtakım eksiklikler var. En önemli eksiklik de ikinci tekliflerin alınmaması hususu.

Ayrıca 2010 ihalesinde de itiraz karara bağlanmadan -gene Kamu İhale Kanunu'nun amir hükmü- sözleşme imzalandığı için bir sorumluluk doğuyor. Biz bunların Teftiş Kurulunca incelenmesini talep ettik. Teftiş Kurulu incelemesini tamamlamış, kararı arkadaşlar ifade ettiler.

Sayın Aykut, İstanbul Milletvekilimin ifade ettiği taşıma ihalesiyle ilgili bir husus vardı. Sayıştaya da bu konuda bir soru sordu.

2009 yılında TMO'nun toplam alımları yaklaşık 3 milyar. 2010 yılında da 1 milyar TL tutarında. Şimdi bahsedilen ithalat ve taşıma ihaleleri 2009 yılı toplamı 172 milyon, yüzde 5'i civarında 2009'un, 2010'da da yüzde 2'si civarında. Sadece 20 bin tonluk bir pirinç ithalatı söz konusu. İfade ettiğiniz gibi firma almış. O firma kazanmış bu ihaleyi fakat bizim incelemelerimizde mevzuata aykırı herhangi bir şey tespit edilememiştir.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, aramızda misafirimiz var. Misafirimize öncelikle bir söz verelim.

Buyurun.

RAMAZAN KERİM ÖZKAN (Burdur) – Ben TMO Genel Müdürümüzü bulmuşken... Toprak Mahsulleri Ofisi adı üzerinde toprak mahsullerini değerlendiren bir kurum. Ancak bu Tekel'in özelleştirilmesinden sonra anason alımları yapmıyor. Anason üretiminin yüzde 40'ı Burdur bölgesinde, tarımla iştigal ediyor çiftçilerimiz. Bu anasonda müdahale alımları yapma yönünde Toprak Mahsulleri Ofisinin bir çalışması olur mu? Çünkü vatandaşın bir yıl anasonu 14-15 liraya kadar fiyat buluyor, bir yıl 3,5-2,5 değerinde fiyat buluyor. Bu yönde Toprak Mahsulleri Ofisi bir denge alımı yapmayı düşünür mü?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ramazan Bey'e çok teşekkür ediyoruz. On yıldır komisyonumuzu böyle şerefendiriyor. Çok teşekkür ediyorum.

Toplantıya beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.21

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.27

BAŞKAN: Fahrettin POYRAZ (Bilecik)
BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YENİ (Samsun)
SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)
KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, toplantımıza devam ediyoruz.

Şimdi söz almak isteyen arkadaşımız yerinde yok.

Değerli arkadaşlar, **2010 yılının 1'inci önerisini** okutuyorum:

Öneri 1- : Kuruluşun görev zararlarının tespitine yönelik düzenlenen, 2008 ve 2009 yıllarına ilişkin Müsterek Tespit Tutanakları doğrultusunda belirlenen görev zararları nedeniyle Hazineden alacakların tahsil edilmesi, uzun vadeli yabancı para cinsinden kredilerin borçlanma maliyetlerinin görev zararı kapsamında değerlendirilmesi hususunda oluşan tereddütlerin giderilmesi için de ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması,

BAŞKAN – 2010 yılının 1'inci önerisinin cevabını alıyoruz.

Buyurun.

TMO GENEL MÜDÜR YARDIMCISI R. KAYHAN ÜNAL -

Cevap 1: Kuruluşumuzun 2010 yılı faaliyetlerini denetleyen Sayıştay Denetçileri tarafından düzenlenen Raporda konu ayrıntılarıyla açıklanarak, getirilen öneri doğrultusunda Hazine Müsteşarlığına 02/12/2011 tarih, 6974 sayılı yazımızla müracaat edilmek suretiyle 304.009.830,53 TL tutarındaki görev zararı alacağımızın kesinleştirilerek ödenmesi, sonraki dönemlerde benzer ihtilafların yaşanmamasını teminen gerekli düzenlemenin yapılması hususunda çalışmaların başlatılması talep edilmiştir.

Hazine Müsteşarlığının 08/05/2012 tarih, 7788 sayılı yazılarında, Kuruluşumuzun 2008 ve 2009 yılları görev zararı kapsamındaki finansman giderlerinin tespitine ilişkin Hazine Kontrolörler Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanan 07/10/2011 tarih ve 233/4-160/3 sayılı İnceleme Raporunda; 2008 ve 2009 yıllarına ait toplam 208.377.298,97 TL tutarında kur farkının görev zararı kapsamında oluşmadığı ve bu kapsamda ödenecek bir görev zararının bulunmadığı, 2005-2009 yılları arasında finansman giderleri nedeniyle oluşan net görev zararı tutarının 96.503.438,18 TL olarak tespit edildiği belirtilmiştir.

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız...

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Kur farkı da bir görev zararı sonuçta. Yarın doların kaç lira olacağını kim biliyor, bunun bir garantisi yok. Burada bir iyi niyet var. Kurumun bu parasının hazine tarafından tespit edilen rakamın ödenmesi lazım aslında. Maalesef Emlak Konutta da gördük, karşımıza çıktı. Hazine alacağına çok net. Orada kimsenin, vatandaşların ödemesi yapılmıyor ama hazineye olan para ödeniyor. Hazine temsilcisi arkadaşımız buradaysa lütfen buna da cevap versinler. Ama buradaki kur farkını, görev zararı saymamayı anlamış değilim. Bugün bir ihale yapılıyor, kurun belli bir rakamı var. Yarın alınırken bu değişiyor. Bu da bir görev zararıdır sonuçta. Bu paranın bence kuruma ödenmesi lazım. Kurumun da bunu takip etmesi lazım.

BAŞKAN – Başka söz almak isteyen arkadaşımız?

Hazine Temsilcimiz, buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET ALİ ERTUNÇ – Bahsi geçen ihtilaflı konu, Hazine ile TMO arasındaki, tamamen teknik bir konudan kaynaklanmaktadır, teknik bir değerlendirme farkından kaynaklanmaktadır. Ancak bir yanlış anlaşılmaya da müsait olduğu için konu ben bir açıklama da yapmak istiyorum müsaadenizle. Toprak Mahsulleri Ofisindeki hazine pay sahipliği görevini Hazine Müsteşarlığı yerine getirmekte ve Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğü yerine getirmektedir. Son beş yılda biz görev zararı olarak 6 milyar lira civarında ödeme yapmış bulunuyoruz. 2012 yılı içinde de 1,5 milyar lira civarında ödeneği vardır. Yani biz ödeneklerini sonuna kadar kullanıyoruz; ödeneklerinde kesinti, tasarruf gibi bir uygulamamız yok ödeneğini sonuna kadar veriyoruz. Buradaki ihtilaflı konu, verilen kredilerin doğurduğu kur farklarının görev zararı olarak sayılıp sayılmayacağı konusudur. Hazine Müsteşarlığı görev zararı ödemelerini bütün KİT'lere şu şekilde yapmaktadır. 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde yapılan incelemelerin ardından konu rapora bağlanır, rapor Hazine Kontrolörleri Kurulu tarafından düzenlenir, Hazine Müsteşarı bunu onaylar, onayladıktan sonra biz de ödemeyi yaparız. Yaptığımız ödeme de, daha doğrusu yapacağımız ödeme de yine bu rapor çerçevesinde olacak. Raporu düzenleyen Hazine baş kontrolörlerine de -aradan önce buradalardı, onlar adına özür diliyorum, sanıyorum henüz gelemediler- söz verirsiniz, neden böyle bir farkın olduğunu teknik açıdan izah edeceklerdir.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Bu konuda Sayıştaya söz veriyorum. Konuyu açın ki milletvekili arkadaşlarımız da soruları yöneltsinler.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, konuyu şöyle kısaca özetlemek gerekirse, görev zararı hususu 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35'inci maddesi ve 2003 yılında çıkarılan Görev Zararlarının Tespiti Usulü Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belirleniyor. Bu yönetmeliğe göre, bu görev zararının tespitine ilişkin yönetmeliğe göre Hazine Müsteşarlığının koordinatörlüğünde ilgili bakanlık ve kuruluşun birlikte hazırlayacağı müşterek tespit tutanağıyla görev zararı belirleniyor, belirlenen bu rakam kuruluş tarafından kayıtlarına alınıyor, kuruluş kayıtlarında tabii ki hazineden alacaklar olarak gözüktüyor. Biz de bu şey üzerinden, yani kuruluşun yetkili organlarından geçen bu rakamlar üzerinden değerlendirmelerimizi yapıyoruz. Önerimizde de zaten 2008, 2009 yılındaki görev zararlarıyla ilgili bir ihtilaf olduğu anlaşıyor.

Bu üçlü tutanakta eğer kuruluş -yönetmelik buna cevaz veriyor- ihtilaf konusu olur ise, yani taraflardan birisinin itirazı olursa oraya şerh düşmesi lazım. Bizim bahsettiğimiz konuda, raporumuza aldığımız konuda herhangi bir şerhi de yok, yani bu görev zararının belirlenmesine ilişkin tutul an tutanaklarda taraflardan herhangi birisinin bir şerhi yok. Dolayısıyla bizim kanaatimiz o yönde oluştu. Bu kesinleşmiş bir alacak olarak kayıtlarda görüldü. Dolayısıyla biz de 2008 ve 2009 yılındaki kur farkları da dâhil görev zararlarının kuruma ödenmesi gerektiğini... Daha sonradan eğer kur farklarının görev zararı kabul edilmeyecekse, böyle bir görüş oluşuyorsa, bu tabii bir mevzuat değişikliğini de gerektirebilir. Bir mevzuat düzenlemesi yapılabilir. Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün ve Hazinenin uzun vadeli politikaları da dikkate alınarak belki yeni bir mevzuat düzenlemesi yapılabilir ama bunun bu ödemeler yapıldıktan sonra değerlendirilmesi lazım geldiğini değerlendiriyoruz. Yetkili merciler burada belli, yani Hazine Müsteşarlığı, ilgili bakanlık ve kuruluşu. Bunun dışında başka bir müdahale hakkı da yok, yani Sayıştaya da şu rakamı belirleme anlamında da bir yetki verilmiş değil. Ama biz, bu kuruluşun kayıtlarında, bu yetkili kişilerce hazırlanan tutanaklar üzerinde belirlenen rakamların tahsil edilmesi gerektiği konusunda kanaatimiz var, bunu raporumuza dercettik. Kur farklarının görev zararı olarak ödenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Arz ederiz efendim.

BAŞKAN – Ali Bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Tabii, bu kur farklarıyla ilgili ama bunun da genel önerilerden çok aynı madde içerisinde değerlendirilebilir diye baktığım için söz aldım.

Ofisimiz 2006 yılı dönem kârı, 2007 yılı dönem kârı -gerçi işte rakamlarını biliyorsunuz, söylemeye, okumaya gerek yok- 2009, yani kısacası 17' den 14, 105 milyon rakamlarına ulaşmış zarar olarak. Kurumda yıllar itibarıyla kâr-zarar durumunda bir istikrarsızlık var. Ben bu istikrarsızlığın sorgulanmasını yaptınız mı, niçin böyle bir istikrarsızlık hep devam ediyor, bu konuda... Bu madde görev zararı -tabii var- bununla ilgili madde ama ben bu kurumumuz hakkında böyle bir bilgi istiyorum çünkü böyle bir istikrarsızlığın, yani zararlar çok farklı yıllara dağılıyor, hiç kârlılık olmuyor ya da sıfırlama yok, böyle hep aynı istikrarsızlıkla gitmiyor. Bu kâr-zarar durumundaki istikrarsızlığı, bana bir bilgi aktarabilirseniz sevinirim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Vekilim.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Peki, bu kur farkından kaynaklanan zararlar görev zararına değil de nereye kaydediliyor? Yani bu da sonuç itibarıyla yabancı kaynaklı bir para kullanılıyorsa, buradaki bilançolarda Türk lirasına göre tutulduğuna göre ödenen rakamlarda kur farkı oluşuyorsa, bunun da işlendiği yer önemli olduğuna göre, işte birtakım kurallara göre işleniyorsa, bunun da nereye işlendiğini ben sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Efendim, benim bildiğime, bu zarar... Biliyorsunuz, TMO gününden beri iyi bir görev yapıyor. Neden? Çünkü dengedir kendisi. Biz bunu pirinçte gördük. Ben tüccar olduğum için biliyorum. Pirinç bir ara 4 milyona çıktı, sağ olsun, TMO fiyatları birdenbire 1,5 milyona düşürdüler. Buğdayda da bu oldu, arpada da oldu. Yani ben bu zararın normal olduğunu karşılıyorum. Çiftçinin yanında ve halkın yanında olduğu için normal karşılıyorum.

Hayırlı günler diliyorum.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Sayın Başkan, ben ilave hemen şunu söyleyeyim. Toprak Mahsulleri Ofisi burada belirtildiği gibi kâr amacı güden bir kurum değil. Yani niye görev zararı yapıyorsunuz diye de kimse sorgulamaz zaten. Yani bu görev zararları veya başka alımlar, satımlar yapılırken usulüne uygun yapıлып yapılmadığı... Yoksa 100 milyon değil, 500 milyon da zarar eder veya işte fındıkta olduğu gibi, 2 milyar 800' lük bir fındık alımı olmuş ama neredeyse o kadara kadar bir görev zararı oluşacak. Yani niye görev zararı yapıyorsunuz diye kimsenin böyle bir sorgulaması falan da söz konusu olmaz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben görüşlerimi açıklamadan önce, Hazine temsilcileri burada açıkladılar mı görüşlerini?

BAŞKAN – Evet, açıkladılar.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam, ek bir izahat yapınlar, ondan sonra ben görüşlerimi bildireyim müsaadenizle.

BAŞKAN – Aykut Bey, hepsini söylediler. Siz kendi kanaatinizi belirtirseniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Öyle mi?

BAŞKAN – Evet.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam.

Şimdi, şunu söyleyelim değerli arkadaşlar: Görev zararının mantığı şudur: Devlet bir kuruma bir görev verir. Mesela nedir, işte fındık al, buğday al, kömür dağıt gibi görev verir ve bunu maliyetlerinin altında yapar. Bu maliyetlerinin altında yapması dolayısıyla, bunlar da aynı zamanda birer şirket olduğu için bir zarar ortaya çıkar ve bunun 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de nasıl yapılacağı tanımlanmıştır, nasıl ödeneceği de tanımlanmıştır ve bunu tanımlayanlar da hani, biz böyle tanımlayalım da Toprak Mahsulleri Ofisi zora girsin diye tanımlamamıştır.

Şimdi, Toprak Mahsulleri Ofisi, finansman zorlukları dolayısıyla kredi kullanma gereğini duyuyor ve bu krediyi kullandığında da bu kredi sadece buğday operasyonu için veya görev zararı kapsamındaki operasyonlar için yapılmıyor. Toprak Mahsulleri bir şirket olduğu için çok çeşitli operasyonları var. Görev zararı doğduğunda Hazineye başvuruyor ve Hazine o göre zararının denetçileriyle birlikte, Tarım Bakanlığındaki müfettişlerle Hazine kontrolörleri müştereken inceliyorlar. Müştereken incelemede Hazine diyor ki “Ben senin benimle alakalı yaptığın görevi tespit ettim. Bunu zamanında senin kasana koydum ve sen görevine devam ettin.” Toprak Mahsulleri Ofisi de diyor ki “Ben bu iş kredi kullandım. Bu kredi dolayısıyla bu krediyi on yıllık vadede kullandım ve benim bir finansman açığım çıktı.” Hazine de haklı olarak diyor ki “Ben sana parayı verdim, sen o on yıllık krediyi başka operasyonlarında kullandığın için bu benim ilgilendiğim, kanunla bana verilen görev dolayısıyla benim finanse ettiğim alana girmiyor.”

Şimdi, doğal olarak, sadece Toprak Mahsulleri Ofisi için değil, bu TKİ’de de problem olarak karşımıza çıkacak, diğer KİT’lerde de çıkacak. Şimdi, performans kriterlerinde kâr-zarar rakamı önemli. Şimdi, normalde zaten baktığınızda sermaye rakamlarına, ben size söyleyeyim: 2006’da 961 trilyondan 2 katrilyon 50 milyara çıkmış. Zaten Hazinesin KİT’in içine para koymasının iki tane yöntemi var -çünkü KİT’in sahibi Hazine Müsteşarlığı- ya görev zararı olarak parayı koyar ya da sermaye artırımını olarak para koyar. Şimdi, sermaye artırımını olarak koymasına gereken parayı görev zararı olarak koyduğunuzda buna izin veren denetçiler bu durumda suçlu duruma düşebilirler. Onun için çok doğal olarak Hazine görev zararını tespit ediyor ve bu finansman zararlarını diğer operasyonlara da sirayet ettiği için görev zarar olarak kabul etmiyor. Ama burada Hazinesin yapması gereken KİT’in içine para koymak. Biz şunu söylüyoruz: Toprak Mahsulleri Ofisi aslında kaliteli zarar ediyorsa ettiği zarar çiftçiyi ne kadar desteklediği anlamına gelir. Onun için, Toprak Mahsulleri Ofisi yönetiminin şu algısını, performans algısını hem kendi içinde hem Türkiye’de yerleştirmesi gerekiyor. Toprak Mahsulleri Ofisi regüle edilen bir kuruluştur ve çiftçiyi koruması gereken bir kuruluştur. Performansı kârla ölçülemez. Hazine için anlaşılması gereken konu ise Toprak Mahsulleri Ofisinin zamanında finanse etmek önemli bir şeydir. Tabii burada bir de Hazinesin şu yönünü biz ihmal ediyoruz: Hazinesin bir KİT finansman dengesi var, yani Hazine hepimizin hazinesi, sınırlı miktarda bir para var. Burada mesele bizim konuşmamız gereken, hatırlarsanız, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine 800 milyon TL paranın faizsiz olarak bir bankaya konulmasını konuşmuştuk, değil mi? Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi 850 milyon TL’yi faizsiz bir yere koyarken, Toprak Mahsullerinin bilançosuna baktığınızda 2010 yılında 315 trilyon faiz ödemiş. İşte, Hazinesin bu tip konularda dikkatli olması ve... Ben daha önceki toplantılarda söylemişim, Türkiye’nin kamu mali yönetiminde devrim niteliğinde karar kamu ortak hesabıdır, yani bu özel bankaların, kamu fonlarının yağmalanmasının önüne geçilmesi ve kamu fonlarının kamu bankalarında toplanması meselesidir ama kurumlar arasında finansman dengesine baktığımızda bu tip sıkıntıların çok olduğunu görüyoruz. Ben bu konuda Hazine Müsteşarlığını -konuyu da teknik olarak biliyorum- haklı buluyorum. Bu kapsamda, görev zararı kapsamında ödenemez ama bu demek değildir ki görev zararı kapsamında ödenmemesi Toprak Mahsulleri Ofisini finansman anlamında zorlayıcı bir şeydir. Toprak Mahsulleri Ofisinin içerisine ivedilikle sermaye konulması ve çiftçiye destek operasyonlarına engel olunmaması gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Başka söz almak isteyen arkadaşımız?

Sayın Genel Müdürüm, kısa bir açıklama yapalım. Konu uzun zamandır tartışılıyor.

TMO GENEL MÜDÜRÜ MESUT KÖSE – Efendim ”KİT’lerin finanse edilebilmesi için kamu finansman kapasitesi var.” dedi Sayın Vekilimiz. Doğru ama Hazine bu konuda bir kaynak sorunu olmadığını söylüyor bize. ”Biz parayı aktaracağız size.” diyor ancak görev zararı olarak aktarmayacağız gibi bir iddiası var. Biz, 1938 yılından beri görev yapıyor olmakla birlikte bu tarz sorunlar 1985 yılında ilk defa gündeme gelmiş. 1985 yılında konu incelenmiş Maliye Bakanlığı tarafından, Hazine tarafından kur farkının, faizin ve banka komisyonlarının da görev zararı kapsamında TMO’ya ödeneceği doğrultusunda bir görüş verilmiş. Bu görüş doğrultusunda 1985 yılından 2008 yılına gelinceye kadar hiçbir tereddüt yaşanmadan Toprak Mahsulleri Ofisine oluşan bütün kur farkları ve faizler ödenmiş ancak 2008 yılında hesapları inceleyen Hazine kontrolörü ”faizin görev zararı kapsamında ödenmemesi gerektiği” doğrultusunda rapora bir ibare koydu. Daha doğrusu, rapora koymadı, öncelikle incelendi, benim imzam, Bakanlığımız müfettişi ve kontrolör arkadaşın imzasıyla müşterek tespit tutanağı düzenlendi. Tutanakta da bu bedelin görev zararı kapsamında ödeneceği hüküm altına alındı. Daha sonra Hazine Müsteşarlığına dönüldüğünde rapor değerlendirildikten sonra ödenmemesi gerektiği konusunda yeni bir değerlendirme yapılmış. Bize tutanağın değiştirilmesi konusunda bir öneri getirildi. Biz de tutanağa imza koymadık haklı olarak, bu alacağımızın ödenmesi gerektiği için. Biz dövizle borçlanma zorunluluğu olan bir kuruluşuz muhtelif zamanlarda. Nitekim, 2005 yılında 560 milyon euro civarında bir dövizle borçlanmışız. Tabii bu borçlanmayı hazineden izin alarak, bundan doğacak zararların da hazinece ödeneceğini bilerek yapıyoruz. Aynı zamanda ben 2005 yılında euro olarak borçlanmayıp da dün bir hesap yaptırımdı- kısa vadeli ve TL olarak borçlansaydım 400 milyon, eski parayla 400 trilyon lira bir zararım oluyordu. Bunu da bilmesini istiyorum arkadaşlarımın. Böyle bir uygulama bizim finansman sağlama enstrümanlarımızı oldukça daraltacak, elimizi zorlaştıracak. Bizim bugün bile 1 milyar TL gibi bir borçlanma için, 1 katrilyon için borçlanma için piyasaya çıktığımızı düşünsek bugün bütün mali piyasaların karışacağını ben söyleyebilirim. Bizim borçlanma enstrümanlarımız daraltılmamalı, elimiz daraltılmamalı. Eğer bundan sonra ödenmeyecekse bunun kuralı şimdi konmalı, biz de yarın neyle karşılaşacağımızı bilmeliyiz. Bugüne kadar olan uygulamalara biz bakarak -yazılı görüş de var- ödeneceği düşüncesiyle bunları bu faaliyetlerde bulunduk. TMO, piyasa düzenleme kurumu hububat alanında. Başka bir faaliyetimiz yok, yani otomobil alıp satmıyoruz, lastik alıp satmıyoruz, sadece hububat alıp satıyoruz. Kasamızdaki bütün paramızı hububat alım satımında kullanıyoruz. Size cevap mahiyetinde söylemedim Sayın Vekilim, yani açıklama anlamında. Hububat alım satımında kullanıyoruz, buradan doğacak zararı Hazine kontrolörleri inceliyor, rapora bağlıyorlar. Kişisel bir yere de harcamış değiliz. Bu paralar ve doğan kur farkları, faizler, tamamen hububat alım satımından doğmuş farklardır. Bu da imza altına alınmıştır hem bizim tarafımızdan hem hazine kontrolörleri tarafından. Daha detay bilgi verebilirim. Şimdilik saygıyla arz ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, tabii bu karşılıklı. Hazine kendisini savunacak, siz savunacaksınız. Sonuç itibarıyla bu konu çözülüyor. Hazineye bir daha söz vereceğim. Bir daha verdim, tekrar vereceğiz ama sonuçta. Hazine diyor ki kur farkını biz ödemeyiz, TMO da bunu istiyor. Hazineyi son bir defa daha dinleyelim, ondan sonra ben de şahsi kanaatimi belirterek bir karar alacağız.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET ALİ ERTUNÇ – Sayın Başkanım, ben çok kısa konuşayım. Yanımda, son incelemeyi yapan; 96,5 milyon ödenmesi konusunda rapora imza atan ekipten Hazine Başkontrolörü Sayın Bülent Demirbağ var, o devamını anlatsın müsaade ederseniz. Ben çok kısa hemen şeyle başlamak istiyorum, sonra müsaade ederseniz Bülent Bey devam etsin arzusunda olacağım.

BAŞKAN – Peki müşterek tutanağı düzenleyen arkadaşlardan niye birini getirmediğiniz, o nerede?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET ALİ ERTUNÇ – Tutanaktan kastettiğiniz 2008, 2009 incelemelerinin ilk yapıldığı sıradaki.

BAŞKAN – Bitmez. Sonuçta her yıl bu tutanak düzenleniyor. Onlardan da bir arkadaş getireydiniz ya. Evet, şimdi söz veriyorum.

Buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU SERMAYELİ KURULUŞ VE İŞLETMELER GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET ALİ ERTUNÇ – Devam edeyim.

1985 yılındaki Hazine Müsteşarlığı görüşüne öncelikle katılıyoruz, yani ona karşı çıkıyor değiliz fakat o görüşün verildiği zamandaki şartlar çerçevesinde katılıyoruz. 1985 yılında verildiği zamandaki görüş o hububatın ya da malın stokta bulunduğu sırada kur farklarının görev zararı olarak talep edilebileceğine ilişkin idi. Yani mal stoktayken muhasebe ilkeleri çerçevesinde o görev zararı doğuyor, kur farklarından bir görev zararı doğuyor. Fakat daha sonra, yanımda bulunan Hazine Başkontrolörlerinin incelemesi sırasında tespit ettikleri husus, malın stoklarda bulunmaması nedeniyle muhasebe ilkeleri çerçevesinde bunun görev zararı

sayılamayacağı şeklindeydi. Eğer müsaade ederseniz ben bundan sonra Bülent Bey'in devam etmesini arzu ediyorum.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bu mal stokta var mı yok mu meselesi, ki 1985 yılında “mal var mı, yok mu”yu biz bilmiyoruz.

Buyurun.

HAZİNE BAŞKONTROLÖRÜ BÜLENT DEMİRBAĞ – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar; en son raporu düzenleyen Hazine kontrolörleri olarak olayı çok kısa özetlemek istiyorum. Olayın iki boyutu vardır. Bir: Finansman yönüyle hazinenin kredi sağlayıp bunu TMO'ya devretmesi. Yaklaşık 90 milyon dolar 2001 yılında TMO'ya ve 2005 yılında da 500 milyon avro ve yaklaşık 61 milyon avro Hazine tarafından TMO'ya ikraz olarak kullanılmıştır. TMO'yla yapılan ikraz anlaşmasında açık hüküm vardır, anapara ve faiz ödemelerinde kur değişikliğinden doğacak lehte ve aleyhteki farkların TMO'ya ait olacağı hüküm altına alınmıştır, yani sadece kaynak olarak kullanılması hâlinde herhangi bir kur farkı ödeme zorunluluğu, kur garantisi getirilmemiştir.

Olayımızın ikinci boyutu: Bakanlar Kurulu tarafından görev zararı kapsamında hububat alımına TMO yetkilendirilmiştir. Bu çerçevede de oluşacak görev zararının Bakanlar Kurulu adına Hazine tarafından hesaplanan rakamın ödenmesi gerekmektedir. İkinci boyut olarak buraya baktığımızda, 2001 yılında alınan hububat için, 2002, 2003, 2004 yılları sonu itibarıyla oluşan kur farkları dâhil, Hazine tarafından hesaplanarak TMO'ya ödenmiştir. Bundan sonra elde herhangi bir mal olmaması, ürün olmaması nedeniyle, satılmış olması nedeniyle krediyle ilgili herhangi bir kur farkı doğmamaktadır çünkü 2004 sonu itibarıyla Türk lirası karşılığı dolar bedeli TMO'ya Hazine tarafından ödenmiştir. Ondan sonra yapılacak herhangi bir ödeme TMO'yu bir finansman, bir banka kuruluşu hâline getirir ki Hazine uygulamalarında böyle hiçbir uygulama yapılmamıştır. Bu çerçevede değerlendirdiğimiz zaman, Sayın Milletvekilimizin arz ettiği gibi bu giderin normal giderle diğer gider arasındaki farkını açıklamak isterim. Görev zararı bir giderdir fakat bu giderin hesaplanmasıyla, normal giderlerden farklılığı vardır. Onun için, ayrı bir denetim usulüne tabii olup defterlerden bu hangi hesap görev zararına girer, hangisi girmez hesabı yapılmaktadır. Yani bağlantı, illiyet kurulmaya çalışılmaktadır, illiyet bağlantısı da olmayan giderler bu rakamlar dışına çıkarılmaktadır. Örneğin, 2001 yılında alınan kredinin 2004 yılından sonra oluşan kur farkları bu bağlamda olmayan giderlerdir, bunun kurumun artışı veya eksisi, kurumun kâr veya zararı olarak değerlendirilmesi gerekir. Bu tamamen kurumun yöneticilerini iradesiyle oluşan kâr veya zarardır. Kaldı ki bu 2005 yılından sonra mevcut olan kredi TMO tarafından diğer alım satım işlemlerinde kullanılmıştır. Kullanıldığı hâlde dolaştırılıp dolaştırılıp tekrar ilk baştaki 2001 yılı alımlarına gönderilmeye çalışılmaktadır. Bu, Hazine usul ve yöntemlerine uygun bir yöntem değildir. Yani bunun gider olarak diğer harcamalara ilave edilmesinde belki bir sakınca olmayabilir ama 2001 yılında alımı yapılan işlemler üzerine, 2004 yılından sonra ilave edilmesi çok uygun değildir.

Takdirlerinize arz ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, çözebileceğiz mi bu işi burada? Çözemeyeceğiz.

Şimdi, Sayıştay'a son bir açıklama sözü veriyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, biz raporumuzda da bir konuyu dercettiğimiz gibi Görev Zararlarının Tespiti Usulü Hakkında Yönetmelikte, bunu tespit edecek şey mevzuatta belirlenmiş. Hazine Müsteşarlığı koordinatörlüğünde ilgili Bakanlık ve kuruluşun üst düzey yöneticilerinin iştirak edeceği bir müşterek tespit tutanağı var. Bu müşterek tespit tutanağında da gene yönetmelikte açık hüküm var, eğer taraflardan birisinin sonucu etkileyecek bir itirazı varsa o tespit tutanağına dercedilmesi lazım. Şimdi, bu tespit tutanaklarında bunların hiçbirisi yok. İmzalanmış. Kuruluş da doğal olarak o tespit tutanağındaki rakamı Hazineden alacaklar olarak kayıtlarına almış, Yönetim Kurulundan geçirmiş, biz de incelemelerimizi bunun üzerinden yapmışız ve huzuruza getirmişiz. Dolayısıyla diyoruz ki bu 2008 ve 2009 yılındaki tespit edilen görev zararlarının kuruluşu ödenmesi lazım. Söylediğimiz bu.

Arz ederim.

BAŞKAN – Tabii, Toprak Mahsulleri Ofisi ile Hazine bu işi çözemeyince hakeme veya mahkemeye mi gidecekler, orasını biz bilmiyoruz.

Değerli arkadaşlar, benim şahsi kanaatim de bunun Hazine tarafından -bir bankacı olarak da söylüyorum bunu- karşılanmasıdır.

2010 yılına ilişkin Öneri 1'in izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2010 yılına ilişkin 2'nci öneriyi 2009'da izlemeye almıştık, aynı mahiyette. Onu da izlemeye devam ediyoruz.

Şimdi, **2010 yılına ilişkin 3' üncü öneriyi** okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 3- Sayışta raporunun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap alıyoruz.

TMO GENEL MÜDÜR YARDIMCISI R. KAYHAN ÜNAL – Sayışta raporunun ilgili bölümlerinde bulunan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi için azami gayret gösterilecektir.

BAŞKAN – Söz talebi? Yok.

İzlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, 2009 ve 2010 yılını uzun uzun görüştük. 2009 yılını görüşürken birçok konu da zaten gündeme geldi. 2010 yılını da görüştük.

Geneli üzerinde söz almak isteyen arkadaşlarımız varsa, hemen Bursa'dan başlıyoruz.

Buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, Toprak Mahsulleri Ofisi diğer KİT kurumlarından çok farklı bir kurum, önemli bir kurum, tarımı destekleyen, tarım politikalarını destekleyen bir kurum. Ben biraz önce bu ihalelerle ilgili konuda söz almak istedim ama ara verilince olmadı. Ben şunu ifade etmek istiyorum ihaleler konusunda: Şimdi, eğer afet varsa afet kapsamında ihale yapılabilir veya güvenlik sorunu varsa güvenlik sorunu kapsamında yapılabilir. Zaten bu maddeler de o kapsamlarda ihale yapılması için konulmuş. Eğer afet yoksa, sadece aciliyet olduğu için afet kapsamında veya güvenlik sorunu yoksa sadece aciliyet olduğu için güvenlik sorunu kapsamında ihale yapılması, bu yapılanları meşrulaştırmaz kanaatindeyim.

Şimdi, buraya gelen Sayın bürokratlar elbette hepsi görev bilinci içerisinde, görev sorumluluğu içerisinde, iyi niyetle görev yapıyorlar ancak bu iyi niyetlerinin suistimale açık birtakım şeylerle... Yani ben şu ihalelerle şunu bile ortaya koysanız, ben, bakın böyle bir ihale yöntemiyle, yani hukuka uygun olmayan veya kurallara uygun olmayan şekilde yaptım, devlete 50 trilyon, 100 trilyon para kazandırdım bile deseniz, bunun makul olmadığı kanaatindeyim. Çünkü, yarın veya dün de yaşananlar... Bugün, bu konuda, yani bir bakıyorum teftiş kurullarının raporlarında "Kamu zararına uğratılmadı." Ama kamu zararına uğratılma riski çok yüksek veya yarın bunlar yol olursa, bunlar bu şekilde olursa, devam ederse yarın gelebilecek bir suistimalde çok büyük kamu zararlarına yol açabilir. Dolayısıyla, kesin hatlarla çizilmiş konular varsa bunların dışına çıkılmaması gerekir. Özellikle kamu iktisadi teşebbüslerinde bu tür şeylerin çok sık önümüze geldiğini ve bunların da çok da makul şeyler olmadığını, sizlerin de iyi niyetinden, görev sorumluluğu, görev bilinci içerisinde bu işleri yaptığınızdan da şüphemizin olmadığını belirterek ama bunların da, yapılıp yapılmaması konusunun da bu şekilde takdim edilmesinin de doğru olmadığını söylüyorum. Toprak Mahsulleri Ofisine de başarılı çalışmalar diliyorum. Çiftçimize, aynı zamanda Türkiye'deki bütün bu tarımsal konulardaki desteklerinin uygun bir şekilde devam etmesini diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, tekrar kayıtlara geçmek üzere, çiftçiye verilen her türlü desteğin yanında olduğumuzu, bu konudaki her türlü çabayı destekleyeceğimizi belirtmek istiyorum.

İkincisi: Toprak Mahsulleri Ofisinin çalışmalarının şeffaflaştırılması, bütün o ihalelerin tıpkı Kamu İhale Kurumunda olduğu gibi İnternet sitesinden sorgulanabilmesi, şartnamesinin, kimin aldığı, hangi fiyattan aldığı, sadece alışırlarına yönelik değil, satışlarına da yönelik de İnternet sitesinde Kamu İhale Kurumuna benzer bilgilendirmenin olması gerektiğine inanıyorum, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Başkan, önergemiz ne zaman görüşülecek, onu da merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız kalmadı.

Bir adet önerge vardır, bunu işleme alıyor ve okutuyorum:

KİT Komisyonu Başkanlığına

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü stoklarında bulunan fındıkların fakir ailelere ve okullarda fakir öğrencilere dağıtılması konusunda imkânların Tarım Bakanlığı tarafından araştırılmasının tavsiye edilmesini öneriyoruz.

Ali Sarıbaş
Çanakkale
Kamer Genç
Tunceli
Mehmet Şeker

Aykut Erdoğan
İstanbul
Kemalettin Yılmaz
Afyonkarahisar

Necati Özensoy
Bursa
Tufan Köse
Çorum

Gazi antep

BAŞKAN – Önerge sahipleri adına söz isteyen var mı?

Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; normalde Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz yoksullara nakit yardımı dağıtılması konusunda politikalarımızı açıklamış ve aile sigortasıyla da bunu somutlaştırmıştık ancak tarım destekleme politikalarıyla sosyal politikalarının kesişme alanında olan fındık alımları konusunda fındık çiftçisini de korumak amacıyla böyle bir önerge getirdik. Önergemizin mantığı şudur: Fındık rekoltesi yükseldikçe fiyatları düşmektedir çünkü bu tarım ürünlerindeki tipik piyasa mekanizmasının özelliğidir. Bu durum karşısında arzı kontrol etmek için devletin belirli miktarda fındık alması çok doğaldır ve fındık üreticileri için son derece önemlidir. Bu fiyat koruma mekanizması içerisinde alınan fındıkların özellikle doğu, güneydoğu ve yoksul bölgelerimizdeki öğrencilere günlük 100 gram fındık dağıtılması, bu sayede eldeki stokların bir taraftan eritilirken, diğer taraftan da özellikle fındığın besleyici özelliği dikkate alındığında son derece yararlı olabileceği düşüncesindeyiz. Bu konuda Tarım Bakanlığı tarafından bir çalışma yapılmasının Komisyonumuz tarafından tavsiye edilmesi ve fındık ürününün bu şekilde, arz-talep dengesini bozmayacak şekilde, başta öğrenciler olmak üzere, gerekirse fakir ailelere dağıtılması konusunda kapsamlı bir araştırma yapılması ki daha önce bunlar yapıldı, işte askerlere dağıtıldı. Ama şunu da biliyoruz ki birçok ilimizde, mesela Sakarya ilimizde fındık bahçelerinin bozulduğunu, fındık arzını düşürmek için Fındık çiftçisini korumak ve yoksullara yardım etmenin kesiştiği bu alanda önerimizin Komisyon tarafından kabul edilmesini teklif ediyoruz.

Çok teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün **2009 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Toprak Mahsulleri Ofisinin 2009 yılı bilançosu ve 160.618.343,05 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAKŞAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 2009 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Şimdi,

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün **2010 yılına ilişkin** bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 2010 yılı bilançosu ve 281.790.285,65 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

Değerli üyeleri, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... İbra etmeyenler... İbra edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, çalışmalarımıza 14.30'a kadar ara veriyorum.

Hepinize çok teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati. 13.05

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.33

BAŞKAN: Fahrettin POYRAZ (Bilecik)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YENİ (Samsun)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

(Oturum, Başkan Vekili Ahmet Yeni tarafından açıldı)

----- 0 -----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, çalışmalarımıza Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketinin, BOTAŞ'ın 2009 ve 2010 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Değerli üyeler, BOTAŞ, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı tarafından 15 Ağustos 1974 tarihinde, Türkiye ve Irak arasında imzalanan Petrol Boru Hattı Anlaşması gereğince bir bağlı ortaklık olarak kurulmuş ve 1995 yılında da ayrı bir teşekkül hâline getirilmiştir.

BOTAŞ, ham petrol ve doğal gazın boru hatlarıyla taşınması, sıvılaştırılmış doğal gaz tesislerinde sıvı doğal gazın depolanması, gazlaştırılarak sisteme verilmesi ve doğal gazın pazarlanması gibi görevleri yerine getiren bir kuruluşumuzdur.

Değerli üyeler, doğal gaz ve petrol açısından zengin rezervlere sahip olan Orta Asya ve Orta Doğu ülkeleri ile enerji ihtiyacı olan sanayileşmiş ülkeler arasındaki konumu, ülkemizin hem terminal hem koridor olarak önemini artırmıştır. Bu çerçevede büyük enerji projelerini üstlenen BOTAŞ'ın faaliyetleri hiç şüphesiz ülkemizin uluslararası konumu ve ülke ekonomisi için büyük önem taşımaktadır.

Biraz sonra BOTAŞ'ın 2009 ve 2010 yılı faaliyetlerinin denetim görüşmelerine başlayacağız. Ancak, 6326 sayılı Petrol Kanunu'nun 43'üncü maddesinde petrolle ilgili bilgilerin sır kapsamında olduğu hükmü nedeniyle, görüşmeler ilgililer dışındakilere kapalı olarak yapılacağından, değerli basın mensuplarımızın salondan ayrılmasını rica diyorum. Ve toplantımıza katılması gerekenlerin dışında da diğer arkadaşlardan izin isteyelim.

Çok teşekkür ediyorum.

(TOPLANTININ BUNDAN SONRAKİ BÖLÜMÜ KAPALIDIR)